РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 15-го липня 1916. Ч. 85. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 15, 1916. No. 85.

ВЕЛИКА БИТВА ПІД ВЕРДЕНОМ.

Наступ на форт Сувіль. -- 2.400 полонених Французів.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ НАД СТОХОДОМ І КОЛО БУЧАЧА 2.400 МОСКАЛІВ.

МОСКАЛЇ ПРОСЯТЬ О ЗАВІШЕНЄ ОРУЖА, ЩОБИ ПОХОРОНИТИ УБИТИХ.

НАСТУП НІМЦІВ НА ОСТАННУ ОБОРОННУ ЛІНІЮ ВЕРДЕНУ.

БЕРЛІН, 12. липня. — **Велика битва під Верденом, яка триває без перестанку від лютого дотепер, зближаєсь ся до кінця. Німецькі війска розпочали по довгім бомбардованю знова наступ на останну лінію фортів, які боронять Верден від упадку. Загально панує переконанє, що упадок Вердену вже дуже близкий.**

Вчерашний наступ німецьких війск в напрямі фортів Сувіль і Ля Льофе був вповні успішний. В тій битві полонено 2.145 Французів.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„На західнім березі ріки Мези прийшло вчера до поменьших боїв.

„На північний схід від Вердену наші війска перевели наступ, пересуваючи боєву лінію близше фортів Сувіль і Ля Льофе. Підчас наступу полонено 39 французьких офіцирів і 2.106 жовнірів'

ші становища по обох сторонах місцевости Барлє і на захід від Естре, не осягнули найменьших успіхів. Вони були приневолені під сильним огнем наших гармат повернути на свої давні становища, причім потерпіли тяжкі втрати.

„На прочій боєвій лінії не зайшли жадні важнійші зміни".

ДАЛЬШИЙ НАСТУП НА ФОРТ СУВІЛЬ. — ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ ФРАНЦУЗІВ ЗРОСЛО НА 2.400.

БЕРЛІН, 13. липня. — **Німецькі війска зближили ся до форту Сувіль на віддаленє 700 метрів. Укріпленя головного форту Сувіль лежать в руїнах. Рівночасно німецькі гармати звернули сильний огонь на сусідні форти: Бельвіль, Мішель і Таван.**

Підчас вчерашного наступу зросло число полонених Французів на 2.400.

Урядовий звіт звучить:

„На схід від Вердену відбувало ся вчера без перестанку дальше бомбардованє французьких укріплень по обох сторонах форту Сувіль. Становища, які вчера здобули наші війска, зістали укріплені. Число полонених Французів зросло вчера о 17 офіцирів і 243 жовнірів. Загальне число Французів, полонених протягом двох днів, виносить 56 офіцирів і 2.349 жовнірів".

ФРАНЦУЗИ СПОДІЮТЬ СЯ РІШАЮЧОГО НАСТУПУ НА ВЕРДЕН.

ПАРИЖ, 13. липня. — **Помимо наступу союзних війск в Пікардії, Німці зі щораз більшою силою бомбардують форти, які становлять останну оборонну лінію на північний схід від Вердену. В останних двох днях німецькі війска не осягнули великих успіхів. Територіяльні здобутки Німців були незначні. Треба однак надіяти ся, що небаром Німці розпічнуть великий наступ, щоби захопити в свої руки форт Сувіль і сусідні укріпленя.**

Французький ґенеральний штаб доносить:

„Німецька артилєрія продовжує дальше безнастанне бомбардованє форту Сувіль, наших укріплень в лісі Шенова і форту Ля Льофе. Наші гармати відповідають енерґічно на огонь німецької артилєрії. Протягом вчерашного дня і минувшої ночи німецька піхота не переводила нових нападів".

---o---

ПО ОБОХ СТОРОНАХ РІКИ СОМ НЕ ЗАЙШЛИ ЖАДНІ ЗМІНИ.

БЕРЛІН, 13. липня. — **Великий наступ англійсько-французьких війск зістав наразі цілковито здержаний.** Місцеві напади, які від часу до часу переводять анґлійські і французькі війска, є безуспішні. В останних двох днях війска союзників не були всилі в жаднім місци поступити дальше наперед. Страти союзників в людях і амуніції є великі.

Німецький головний штаб доносить:

„На боєвім фронті між рікою Анкур і Сом та на полудне від ріки Сом відбуває ся лише сильна перестрілка артилєрії. Всі напади анґлійських війск зістали відбиті. Французькі війска, які робили великі зусиля, щоби здобути на-

НІМЦІ ОДЕРЖАЛИ ПОМІЧ В СИЛІ ДВОХ КОРПУСІВ.

ЛОНДОН, 13. липня. — **Німецькі війска одержали в останних днях значні скріпленя. На боєвий фронт по обох сторонах шляху, який веде з Альберт до Бапом, Німці кинули нові війска в силі двох корпусів (80.000 людий).**

Урядовий рапорт звучить:

„Неприятель одержав значні скріпленя і ставить щораз сильнійший опір. Протягом вчерашного дня наша артилєрія продовжувала бомбардованє німецьких становищ. Наші війска не лише задержали у своїх руках заняті становища, але в деяких місцях посунули ся дальше наперед.

„В однім місци наші війска здобули кілька німецьких гавбиць враз з амуніцією. У відповідну хвилю можуть вони бути ужиті проти німецьких війск".

ФРАНЦУСЬКИЙ РАПОРТ.

ПАРИЖ, 13. липня. — Французький ґенеральний штаб подає отсей короткий звіт:

„На боєвім фронті по обох сторонах ріки Сом не зайшли жадні важнійші зміни. Сильна перестрілка артилєрії триває без перестанку дальше".

---o---

КОНФЕРЕНЦІЯ СОЮЗНИКІВ В ПАРИЖИ В СПРАВІ АМУНІЦІЇ.

ЛОНДОН, 13. липня. — **Під проводом секретаря війни Ллойда Джорджа відбула ся в Парижи конференція в справі амуніції.**

В нарадах взяли участь заступники Анґлії, Франції, Росії й Італії. Ллойд Джордж звернув увагу, що останні успіхи у Франції і Росії завдячують ся в першій мірі амуніції і доброму зоружено. Дальше виказав він великий поступ союзників на поли виробу амуніції, однак заходить потреба ще більшої і енерґічнійшої праці в тім напрямі. „Кожда битва дає доказ, що се битва амуніції. Більша скількість амуніції означає більшу побіду і меньші втрати" — говорив Ллойд Джордж.

РОБІТНИКИ В АНГЛІЇ НЕ БУДУТЬ СЬВЯТКУВАТИ.

ЛОНДОН, 13. липня. — **Президент англійського набінету, Есквіт, заявив на засіданю палати послів, щоби правительство порішило домагати ся від робітників, аби вони зрікли ся на сей рік робітничих сьвят, які припадають в місяци серпни.**

Президент Есквіт мативував своє домаганє тим, що офензива у Франції доперва розпочала ся та що запотребованє амуніції є дуже велике. Розпочату офензиву треба за всяку ціну продовжати.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

2.000 МОСКАЛІВ ПОЛОНЕНО НАД СТОХОДОМ.

БЕРЛІН, 12. липня. — **Великий наступ російської армії, піднятий перед тижнями з величезною масою війск, зближаєсь ся до кінця.**

На півночи здовж боєвого фронту Гінденбурга і князя Лєопольда панує вже від кількох днів цілковитий спокій. Величезні страти не позволяють Москалям на дальші подібні напади.

На Волини Москалям також не щастить ся. Наступ російських війск в напрямі Ковля здержано. В битві над рікою Стоходом Москалі потерпіли дуже тяжкі втрати.

Головний німецький штаб подає отсі вісти:

„На півночи в околиці Фрідріхштадту слабі російські відділи безуспішно пробували переправити ся на другий берег ріки Двини. Напади відбито з великими втратами для неприятеля. Також само напади Москалів коло озера Нароч були невдатні.

„На боєвім фронті над рікою Стоходом (на Волини) загальне положенє не улягло зміні. Російські війска, які коло Янівки робили зусиля, щоби перейти на лівий берег Стохода, потерпіли тяжкі втрати. Ніодин Москаль не повернув живий назад за ріку. В тій околиці і при шляху, який веде з Ровна до Ковля, полонено поверх 800 Москалів.

„Протягом двох останних днів полонено в битві над Стоходом 1.932 Москалів і здобуто 12 машинових крісів.

„На прочім фронті не зайшли жадні важнійші зміни".

МОСКАЛЇ ПРОСЯТЬ О ЗАВІШЕНЄ ОРУЖА НА ПОХОРОНЕНЄ УБИТИХ.

БЕРЛІН. 12. липня. — **З головної кватири князя Лєопольда доносять, що на боєвім фронті на схід від Баранович Москалі просили о кількагодинне завішенє оружа, щоби похоронити убитих. Страти Москалів в убитих оцінюють на кільканайцять тисяч.**

МОСКАЛЇ ДО КОВЛЯ ВЖЕ НЕ СПІШАТЬ СЯ.

ЛОНДОН, 12. липня. — **Воєнний кореспондент з Петрограду доносить, що справа здобутя Ковля не є так легка та що потриває ще довший час. Армія Лінзінґена одержала великі скріпленя і ставить дуже завзятий опір.**

Кореспондент на підставі вістий, одержаних з поля битви на Волини, заявляє, що навіть тоді, коли би російським війскам удало ся перейти ріку Стоход, здобутє Ковля представляєть ся дуже трудною задачею, бо неприятель побудував в півколї дуже сильні укріпленя. Щоби здобути лише ті укріпленя, треба на те богато часу і жертв.

НА ПІВНІЧНИЙ ЗАХІД ВІД БУЧАЧА ПОЛОНЕНО 400 МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ, 13. липня. — **Російські війска перевели вчера на північний захід від Бучача напад на становища союзних війск. Напади Москалів відбито з великими втратами для неприятеля.**

Урядовий звіт звучить:

„На Буковині і на полудне від Дністра загальне положенє не змінило ся.

„На захід і північний захід від Бучача, коло Олеші. Москалі перевели кілька нападів на становища союзних війск. Напади російських війск зістали зломані, заки дійшли до дротяних перешкод, які хоронять окопи перед нападом. Лише в однім місци удало ся Москалям дійти до самих окопів. В тім місци наші війска перевели сейчас протинапад і прогнали Москалів, беручи 400 в полон.

„Над рікою Стоходом всі напади Москалів відбито з великими втратами для неприятеля".

ОСТАННИЙ РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОҐРАД, 13. липня. — Російський ґенеральний штаб оголосив отсей урядовий звіт:

„Над рікою Двиною повисше і понизше міста Фрідріхштадту, наші патрулї перевели кілька успішних нападів.

„Над Стоходом відбуваєть ся сильна перестрілка артилєрії.

„В Галичині на захід від долїшної Стрипи прийшло в кількох місцях до завзятої битви. Неприятель переводив сильні протинапади. Наші війска полонили поверх 2.000 жовнірів, здобули одну гармату і кілька машинових крісів".

АВСТРІЙСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗАКИДАЄ БРЕХНЮ РОСІЙСЬКИМ УРЯДОВИМ РАПОРТАМ.

БЕРЛІН, 13. липня. — Австрійська головна кватира закидає російським урядовим рапортам брехню щодо мнимого числа полонених російськими війсками на Волини, в Галичині і на Буковині.

Австрійська головна кватира подає отсю замітку:

„Москалі доносять, що протягом пятьох тижнів полонили 266.000 австрійсько-угорських жовнірів. Притім замітимо, що наша армія ледви чи мала стільки війска на цілім тім фронті".

НІМЕЦЬКІ ПІДВОДНІ КОРАБЛІ.

„ДАЙТШЛЯНД" МАЄ ВІДПЛИСТИ ПРИ КІНЦИ СЕГО ТИЖНЯ.

БАЛТІМОР, 13. липня. — День відїзду корабля „Дайтшлянд" держать у великій тайні. Панує загальний здогад, що корабель опустить пристань в ночи, щоби в сей спосіб неспостережено уйти перед анґлійськими воєнними кораблями, які стоять на сторожи. Корабель буде через довший час відбувати подорож, пливучи під водою і доперва на отвертім мори вийде на поверхню води.

ДРУГИЙ НІМЕЦЬКИЙ ПІДВОДНИЙ КОРАБЕЛЬ „БРЕМЕН" НЕДАЛЕКО БЕРЕҐІВ АМЕРИКИ.

БАЛТІМОР, 13. липня. — **Ходить чутка, що другий німецький підводний корабель „Бремен" находить ся вже близко берегів Злучених Держав. Корабель „Тімінс", який супроводив „Дайтшлянд" через залив до Балтімора, виїхав знова з пристани. З того виносять, що він ожидає прибутя другого підводного корабля.**

Инші вісти доносять, що „Бремен" прибуде до пристани в Ню Йорку.

З Німеччини мав відїхати третий німецький підводний корабель „Америка".

АНГЛІЙЦІ ПРОДУМУЮТЬ НАД СПОСОБАМИ, ЩОБИ ЗНИЩИТИ „ДАЙТШЛЯНД".

БАЛТІМОР, 13. липня. — Анґлійське посольство у Вашінґтоні робить всілякі стараня, щоби переконати американське правительство, що німецьких підводних кораблів не можна зачисляти до звичайних торговельних кораблів, але до воєнних.

Однак помимо великих впливів анґлійського посольства обі урядові комісії американські видали згідно оречене, що „Дайтшлянд" є кораблем торговельним.

Доносять, що три анґлійські воєнні кружляки стоять на сторожи коло американського побережа і ожидають хвилї, коли німецький підводний корабель опустить балтіморську пристань.

НА МОРИ:

АНГЛІЙЦІ СТРАТИЛИ ЗА ДВА ДНІ 12 КОРАБЛІВ.

БЕРЛІН, 10. липня. — **Німецька адміралїція оголосила звіт, в якім подає, що протягом останних двох днів Англійці стратили 12 торговельних кораблів.** Недалеко побережа Анґлії підводні лодки затопили 8 меньших кораблів, а 4 більші кораблї (2.000 до 3.000 тон) німецькі торпедовці зловили і притягнули до побережа Бельґії.

ОДИН АВСТРІЙСЬКИЙ КРУЖЛЯК ЗАТОПИВ 5 ТОРПЕДОВИХ ЛОДОК.

БЕРЛІН, 11. липня. — Австрійське міністерство маринарки оголосило отсей звіт:

„Наш кружляк „Новара" стрітив на Адрійскім мори анґлійську фльотилю, зложену з 4 або 5 торпедових лодок. Всі лодки знищено гарматними стрілами. Лише 9 анґлійських моряків удало ся вирятувати".

ПІДВОДНІ ЛОДКИ ЗАТОПИЛИ В ЧЕРВНИ 61 ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ.

БЕРЛІН, 12. липня. — **Німецька адміралїція оголосила урядовий звіт, в якім подає, що від німецьких і австрійських підводних лодок та мін потонуло 61 торговельних кораблів протягом місяця червня.** Затоплені кораблї числили разом 101.000 тон містоти.

ЗАВОРУШЕНЯ МІЖ ІНТЕРНОВАНИМИ В КАНАДІ.

СТ. ДЖАНС, 13. липня. — **Надійшли вісти, що австрійські і німецькі горожани, яких інтерновано від початку війни і замкнено в таборі в північній Канаді, піднесли бунт, коли анґлійські власти приказали їм працювати в копальнях угля в Мінто.** Інтерновані не хотіли сповнити приказу і се дало привід до заворушень. Канадійські власти були приневолені ужити оружної сили, щоби змусити бунтівників до послуху. Шістьох проводирів бунту замкнено у війсковім таборі в Армгерст, Н. С.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакция не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Президент Вілсон приняв делеґацію польських орґанізацій в Америці в справі несеня помочи Польщі і заявив, що йому ся справа лежить на серци, що він так обзнакомлений з сею справою, що навіть така делеґація є злишна.

Українці в Америці не спромогли ся ще дотепер познакомити президента з українською справою хочби на стілько, щоби він знав, що се є Україна. А крику між Українцями богато: навіть про рішаючий голос на мировій конференції вигукує дехто на вічах. Але знайти дорогу до сього не хоче ніхто. Пригадати про справу покликаним до сього людям не можна, бо сейчас сї покликані люди уважати-муть се за знак на їх нетикальність і кождого, хто посьміє їм таке пригадувати, назвуть зрадником. Цікаві часи настають... Але мимо сього ми відважуємось пригадати кому слїд про українську справу. Досить мовчанки, бо дальша мовчанка буде злочином.

Правда, їздила українська депутация до Вашінґтону, але не до президента, а до соціялїстичного посла Меєра Лондона. В депутації брали участь такі „Українці" як: Сімон Поллок і Джордж Рафалович.

Противавстрійська, а зглядно русофільська політика „Народної Волї" іде в парі з воєнними операціями на сході. Вона стає сильнїйшою, коли побіждають Москалї, а слабне, коли побіждають війска німецько-австрійські.

Прибувший тут німецький підводний корабель „Дайтшлянд" спричинив Анґлійцям великий клопіт. Вони більше журять ся тим, в який спосіб він відїде з Злучених Держав, ніж сам командант німецького корабля.

Ще перед тижнем доносили з Букарешту бездротним телеґрафом, що російські патрулї перейшли через Карпати на Угорщину. Цікаве воно, чому про се не знає нїчого російський ґенеральний штаб, який сї патрулї на Угорщину висилав.

В Лондонї була велика радість, коли союзні війска у Франції здобули пять французьких місцевостий. Однак в Парижи не тїшили ся сею победою. Французи обчислили, що поверх 2.660 французьких міст і сіл находить ся в руках Німців. Вони знають, що колиб їм дальше так „легко" приходило ся здобувати свої села, то по відобраню цїлої французької територї не остав би при житю нїодин французький жовнїр.

Жалує ся п. Гундяк в „Народній Волї" на нас, що ми помістили його вірш „На спомин Івановн Франкови". Ми думаємо, що твір українського поета є власністю цїлого народа, без огляду на се, чи він друкований в „русофільській" чи в „австрофільській" українській ґазетї. Однак на виразне бажане п. Гундяка не будемо на будуче містити його творів, але поміщеного вже не дасть ся скеркнути.

ГОЛОС ДОКОРУ З ХОЛМА.

Ґрупа колишних греко-католиків Українців з Холмщини, яка перейшла на римсько-католицький обряд, виписала на адресу оо. Василиян лист, поміщений в ґазеті „Голос холмської земли", що виходила тайно довший час перед війною, а тепер виходить явно в польській мові. Лист, писаний якимсь спольщеним вже Холмщаком, не щадить докорів оо. Василиянам і галицьким Українцям загалом за те, що в тяжких часах не подано Холмщакам нїякої помочи. Містимо сей лист у виїмках. Ось він:

„Ми, колишні греко-католики унїяти, нинї римо-католики латинського обряду, замешкалі в холмській земли, довідуємо ся з ґазет, що Ви, Всч. оо. Василияни, пригадали собі нас і в журбі про спасенє наших душ писали до Сьвятійшого Отця, щоби він позволив переписати нас на греко-унїятський обряд і віддати під Вашу опіку.

„Дякуємо Вам за Вашу памнять тепер, однак рівночасно заявляємо, що нинї одно і друге для нас злишне.

„Був час, коли нам дуже залежало на Вашій опіці, однак тоді численні зрадники зпосеред унїятських галицьких сьвященників кинули нас в пащу московського православя, а Ви, Отці законні, хоч самі на собі відчули тягар московської руки, хоч Ви були обовязані прийти нам в поміч, вицерли ся нас і полишили нашій власній долї".

В тім тонї йдуть дальші нарікання на оо. Василиян і на тих сьвітських сьвящеників греко-католиків, що з Галичини пійшли до Холма помагати російському урядови нищити грецько-католицьку релїґію. Дальше читаємо:

„Ми не хотіли покидати нашої сьвятої унїї, не хотіли зістати Москалями і не могли лишити наших чесних сьвящеників, а кинути ся в обійми новим парохам-Юдам... і тому почали нас Москалї переконувати про висшість православя над унїєю козацькими нагайками, що сипали ся на наші плечі; насильствами, яких допускали ся салдати на наших жінках і дочках; рабунком нашого маєтку, вкінци карабіновими кулями і баґнетами, затопленими в наших грудях.

„Сотки мущин і женщин в ріжний спосіб втратили житє за унїятську віру, тисячі помандрували на вигнанє в глубину Росії, або заповнили російські вязниці.

„74 наших сьвящеників, разом з їх родинами, без даху над головою і без кусника хлїба, під слабшим або сильнїйшим надзором поліції лишено в Королївстві (польськім); 66 пійшло скитати ся по Галичинї. Від тоді наша доля була подібна до долї перших христіян. Наші церкви нам забрано і перемінено на православні; ми не мали де хрестити дїтий, не мали перед ким сповідати ся і заключати супруже; ми вмирали без останної релїґійної потїхи, а тїла небіщиків ми хоронили ночами на полях, в непосьвячених місцях.

„Серед сього гнету зі сторони російського уряду ми звертали очи в сторону Галичини, до Вас, Всч. Отці законні і сьвітські, однак поміч від Вас не надходила. Противно, відтам приходили зрадники, які помагали російському урядови нищити нас... Що-ж дивного отже, що ми з конечности шукали иншої опіки й потїхи і знайшли її межи латинським духовенством...

„Ми не пійдемо до Вас, але зістанемо з тими, котрі разом з нами і за нас були переслїдувані, бо ми вже душею і серцем є Поляками-католиками латинського обряду.

„Але у Вас, в Галичинї, ширить ся православє; Ваших еміґрантів до Америки російські попи ловлять тисячами; — ними заопікуйте ся, а на наше навертанє не витрачуйте сил, тимбільше, що богато їх не маєте, бо много з Вас підчас побуту Москалїв у Галичинї опустило народні ряди і перейшло на службу Москалям".

* * *

Ми подали тут важнїйші виїмки з листа одної ґрупи холмських спольщених Українців. Нема сумніву, що Поляки, — які усіми силами працюють тепер в Холмщинї, щоби придержати при собі тих Українців греко-католиків, котрі за час російського панованя з конечности перейшли на римсько-католицький обряд, і зробити з них Поляків, як се робили Поляки з римо-католиками в Галичинї, — знайшли собі ґрупу людий, які виписали отсей лист на адресу оо. Василиян і грецько-католицького духовенства в Галичинї. Нема однак де правди дїти, що холмських Українців нищили українські ренеґати з Галичини, наймаючись на службу царського уряду. І за занедбанє сеї справи мусить слушно впасти вина на загал українського духовенства, яке сю справу колись занедбало. Тепер, при лїпших услівях, треба буде вложити дуже богато працї, щоби позискати спольщених Українців назад для української народности.

Але мимоволї приходить нам на гадку инша справа: В Америцї царський уряд кинув також цїлу силу для аґітації між Українцями з Галичини і Угорщини, щоби перетягнути їх на російське православє і раз на все зробити з них Москалїв. На щастє, російський уряд не може уживати тут нагайок. До аґітації уживає царський уряд галицько-угорсько-українських ренеґатів. Се дїєть ся на наших очах. Зі сторони Українців в Америцї не ведеть ся майже ніяка оборонна акция проти сього. Ми не думаємо тут звертати увагу духовенства на сю справу, о скільки розходить ся о чисто-релїґійну сторону, хоч нема де правди дїти: українське духовенство провадить дуже слабу протиаґітацію.

Але нас обходить національний бік справи. Російські Українцї, які приїхали до Америки, починають орґанізувати ся, бороти ся з царським урядом, але, на жаль, стрічають ся з великими перепонами зі сторони таки галицько-українських ренеґатів. І знова йдуть нарікання з їх сторони на Українців з Галичини, що вони виховують ренеґатів-кацапів. Чи не час булоб, аби вся українська суспільність взяла ся до викорінення сього лиха, щоби вже в найблизшій будучности ми не мусїли взяти на себе вину, що ми є виновниками пропаґанди русофільства між нашим народом. Отсей лист Холмщаків нехай буде поважною пересторогою для нас. До працї, поки час!

В справі фонду ім. Івана Франка.

Пригадуємо українській суспільности в Америцї на Фонд ім. Івана Франка. Як уже було сказане, сей фонд має бути відданий по війнї до розпорядимости Наукового товариства ім. Шевченка у Львові і Українського Наукового товариства в Києві, коли би Україна була дальше подїлена між дві державн; в противнім разї лише Українському Науковому товариству в Києві. Пригадуємо, що се не є стипендійний фонд, але фонд, призначений на підмоги українським письменникам, поетам, літератам, артистам і громадянським діячам.

Донедавна був принятий між нашою суспільностию звичай закладати стипендій. Складав звичайно якийсь добродій більшу суму гроша яко зелїзний фонд і щойно з процентів від сього фонду виплачувано підмоги. Слаба сторона стипендійних фондів є ся, що капітал лежить мертвий, а доходи з него є дуже малі і тому підмоги стипендійні є дуже малі. Коли би стипендійні фонди виносили міліони, тоді і підмоги могли би бути більші. Але наша суспільність є бідна і не може зложити міліонів.

Тому треба инакше зарадити нуждї великих людий. Треба утворити біжучий фонд, призначений на підмогу умових народних робітників, щоби вони не мусїли жити в нуждї. Повторяємо: се не честь для народу, коли великі народні сьвіточі мусять простягати руку до цїлої суспільности. На те повинні бути готові фонди, щоби забезпечити безжурне житє громадянським діячам. Лише тоді вони зможуть віддати ся творчій працї, коли не будуть мусїли журити ся найзвичайнїйшими житєвими потребами.

Можна надіяти ся, що Українці в Америцї зложать щедрі жертви на Фонд імени Івана Франка. Замісць камяних та крицевих памятників збудуймо Покійному живий памятник, даймо удержанє і житє иншим великим Українцям, котрі будуть займати ся подібною працею, якою займав ся Іван Франко. Жертви належить надсилати під адресою:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.
на Фонд ім. Івана Франка.

Спосіб збираня жертв є ріжний і в Америцї випробуваний.

Сю справу треба злучити зі сьвяткованем памяти Івана Франка. Чистий дохід з концертів чи академій в честь Франка повинен ріщучо бути призначений на сей фонд. Тоді ніхто не відчує тягару і фонд автоматично збільшить ся.

ЗАГАЛЬНО-АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ.

Президент американської Федерації Працї, Самуїл Ґомперс, видав зазив до робітників усіх країв нового сьвіта в справі утвореня пан-американської Федерації Працї.

В своїй відозві „до робітників всїх американських країв" вказує Ґомперс на небезпеку, яка грозить американським і мексиканським робітникам через недавне заостренє дипльоматичних відносин межи Злученими Державами і Мексиком. Саме підчас великого напруженя прибуло двох робітничих провідників з Мексика, які привезли зі собою відозву до американських робітників, аби вони домагали ся справедливого і мирного полагодженя спору межи Злученими Державами і Мексиком. Рівночасно, на запрошенє Федерації Працї, приїхало до Вашінґтону трох представників мексиканських робітничих юнїй. Вони переконали провідників Федерації, що мексиканська революція має на цїли привернути полїтичні свободи в Мексику. На підставі тих інформацій американська Федерація Працї звернула ся до президента Вілсона з просьбою, щоби він признав конституційне правительство в Мексику.

На конференції представників мексиканського робітничого руху і Федерації Працї принято резолюцію, що пожадана була би тїснїйша звязь межи робітничими орґанізаціями американських країв і заложенє загально-американської Федерації Працї. Конечність такої орґанізації підношено на ріжних засїданях Федерації. Бажанє такої орґанізації виявило ся ще більше, коли обговорювано справу торговельних зносин всїх американських держав на основі недавно заснованої загально-американської політичної Лїґи. Така Федерація Працї на цїлу Америку буде мати вплив на мирні зносини між поодинокими американськими краями, а рівночасно може боронити людських прав та інтересів мешканців.

Зазив кінчить ся повідомленєм, що представники держави Юкатан, начальник департаменту працї, Карльос Лявієра, і редактор ґазети „Голос революції", Балтазар Пейджес, переїдуть полудневу і центральну Америку в цїли зорґанізованя загально-американської Федерації Працї.

В звязи з тими плянами виявило ся, що Самуїл Ґомперс, сейчас по висланю ультимату з Вашінґтону до Мексика, вислав від себе телеґраму до Каранці з просьбою, щоби він старав ся удержати мир і щоби випустив американських жовнїрів, полонених в битві коло Карізаль.

ПО СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

(Голоси преси).

Московська ґазета „Русское Слово", що виходить в Ню Йорку, пише в 1264 числі:

„У Львові помер визначний мистець українського слова, І. Франко. Яко поет він займає безперечно перше місце в українській поезії по Шевченковім періоді. Яко белєтрист стоїть в перших рядах реалїстичної школи, яка не склонювала ся до крайности натуралїзму. А рівночасно з тим він вписав своє імя в історію української культури яко критик та історик літератури, учений і політик, редактор і протягом богато літ провідник найлїпших українських журналів".

Опісля йде житепись Франка, коротка критика його творів і особисті спомини непідписаного автора статї з житя поета.

Українська часопись „Нове Житє", що виходить в Олифанті, пише в 28. числі:

Часи епохальних суспільних переворотів, хвилї найстрашнїйшої кровавої метушнї, часи найкрасших надій для поневолених націй...

Серед тих важких хвиль заснув на віки великий Муж, що Його імя по віки буде звязане з історією української нації і її прямовань до лїпшої будучности.

Помер Іван Франко.

Навіть страшні воєнні кличі, що пірвали за собою цїлу „культурну" Европу до братовбичої боротьби, не потрясли так пригноблюючо українською душею, як вістка про смерть найбільшого нашого **Письменника і Громадянина!**

Богато визначних мужів скосила люта смерть серед теперішних епохальних хвиль, та ні одна смерть не стиснула невгомонним болем так багато серденька, як смерть нєструдженого **Робітника**; ні одна смерть не заставила цїлого нашого народу до такої тяжкої жалоби, як тепер, на вістку про смерть найбільшого нашого **Поета**.

Дивне диво! Неначе наперекір нашим національним надіям мачуха-доля зриває листочок по листочку з дерева народу, що і так не дуже в сї листочки богатий... Нїколи ще наш нарід не стратив в короткім часї так багато визначних людий, як в двох лїтах війни.

Так, неначе сей високоідейний **Чоловік**, що в житю не шукав нїколи почестий, слави, нї матеріяльних зисків за свою невсипущу роботу в хосен нації нуждарів і поневолених, — попращав ся з тим сьвітом у таку хвилю, щоби і по смерти не дати своїм землякам нагоди до великих манїфестацій при похоронних обрядах.

Гук гармат і тріскіт руйнованих людських осель буде супроводжати до темної могили Сього, що цїлий свій вік боров ся проти воєнного братовбийства, мілїтаризму; що після своїх сил намагав ся перетворити суспільний лад

„Не зброєю, не сталею
Огню, желїза і війни,
А правдою і працею
Й наукою"...

Під гордовиті прикази воєнних автократів, що маси робучого люду слали й шлють на заріз, що вчинили земський рай почвою пекольного страшилища, — понесуть до могили мозолями вкриті руки сього **Ідеаліста** з живим, революційним духом, що його

„Ні пекольні тортури,
Ні тюремні чорні мури,
Ані війска мундурові,
Ні шпіонське ремесло
У могилу не завело"...

Тоді, коли марево занепаду людського чувства і зруйнованє найперших основ братної любови грозить вселеннїй; тоді, коли такі поняття, як „справедливість", „добро", „мир", „доля" і т. д. набирають у сьвітї якогось дико-викривленого вигляду, — тоді зложать в могилї тлїнні останки Сього, що у своїм злиденнім житю станув у ряд з робітниками-каменярами, які

„... всі вірили, що своїми руками
Розвоємо скалу, роздробимо ґраніт;
Що кровю власною і власними кістками
Твердий замурує гостинець — і за нами
Прийде нове житє, добро нове у сьвіт"...

У тих часах занепаду ідейних поривів, а вивершення самолюбних пристрастий, де добром і щастєм особистим міряють ся добро і щастє ближних і загалом цїлого народу, — безмежно сумно, що прибивають віко домовини над Тим, що до ідеалу рвав ся все з молодечою вервою і одушевленєм:

„Як би я був лицар і мав панцир добрий
І над всїх був сильний і над всїх хоробрий,
Я би з перемоги голос свій підносив,
Що менї до тебе не дають дороги!
Я-б добувсь до тебе через мури й стїни,
Я побив би смоки, розметав руїни,
Я-б здобув всї скарби, що їх криє море"...

І ся погоня за ідеалом покінчила ся у могилї...

Смерть Франка — се страта найболючійша від смерти Шевченка. Як нашого українського ідеалізму на основі вселюдських ідей годї подумати без Шевченка, так розвитку наших лїтературних і наукових зусиль не можна й подумати без Франка...

До нестями вірна любов для України, високо в гору піднесений прапор вселюдських ідеалів, самопожертвованє, муравлина трудолюбивість, невибагливість житєва, глубока віра у побіду правди над сучасною темрявою й неправдою, — отсе найважнійші характеристичні черти сього великого Мужа, що, як сам сказав про себе на похороні свого духового учителя, пок. Драгоманова, був тільки тим простим буденним робітником, що пече разовий, але здоровий хлїб.

А колиб ми нинї хотїли сказати щось про Франка таки Його власними словами, то-мусїлиб сказати хиба таке:

Се

„Блаженний муж, що йшов на суд неправих
І там за правду голос свій підносив,
Що безтурботно в соньмищах лукавих
Запідні сумлїння їх термосив".

Се

„Блаженний муж, що в хвилях занепаду,
Коли заглухла й найчуттійша совість,
Хоч диким криком збуджував громаду,
І правду й щирість укривав, як повість".

Се

„Блаженний муж, що серед гвалту й гуку
Стоїть, як дуб посеред бур і грому;
На згоду з підлостю не простягне руку,
Волить зломатись, ніж поклонитись злому".

Се

„Блаженний муж, кого за теє лають,
Кленуть і гонять і побють камінєм:
Вони-ж самі тріумф його приготовляють,
Самі свою осудять ся сумлїнєм".

(Поминальні богослуження).

Скрентон, Па., 9. липня 1916. — Всч. о. Лев Левицький, декан і парох при церкві св. Володимира, відправив підчас Служби Божої панахиду за погиблих на війнї Січових Стрільців і за померлого письменника Івана Франка, причім парохіяни зложили на тацу добровільні жертви на Фонд Січ. Стрільців в квоті двайцять і кілька долярів.

Панахиду за Івана Франка відправив 9. липня Всч. о. В. Лотович в церкві св. Духа в Бруклинї, при чім зібрано на фонд ім. Франка 7 долярів.

ФІНЛЯНДІЯ
І ЇЇ СТАНОВИЩЕ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

Хоч Фінляндія входить в склад великої російської держави, то помимо того її становище у теперішній війні є зовсім відмінне від становища инших російських провінцій.

Коли російське правительство уважало за конечне трактувати Фінляндію підчас війни инакше ніж прочі народи і провінції в Росії, то се стало ся не случайно і не без причини. Страх перед вибухом революції у Фінляндії, страх, що Фінляндці можуть допомогти Німцям висадити свої війска на берегах Фінляндії, аби від північи вдарити на Петроград, столицю Росії — все те були причини, що політика російського правительства супроти Фінляндії була зовсім відмінна і виїмкова. Фінляндія займає виїмкове становище не лише супроти Росії, але також супроти Німеччини, яка ставить її майже на рівні з невтральною державою, зовсім не уважаючи Фінляндію за складову часть російської держави.

*
* *

Воєнний кореспондент американських часописий, Р. Лонґ, який перебуває стало в Гельзінґфорс, столиці Фінляндії, подає короткий опис про теперішне положенє Фінляндії і її становище супроти воюючих держав.

Фінляндія є великою загадкою війни. Фінляндія — се одинока провінція російської держави, яка не вислала жовнірів на поле битви. З другої знова сторони Німеччина уважає Фінляндію за невтральну державу. Про се сьвідчить отся подія: В місті Дрезден (в Німеччині) арештовано одного фінляндського купця, іменем Бостром, уважаючи його за Москаля і підозріваючи його о шпигунство в користь Росії. Коли однак німецькі власти переконали ся, що він є Фінляндцем, пустили його зовсім на волю.

Ґельзінґфорс є осередком сильної пропаґанди в користь Німеччини. Аґітацію ведуть по части самі Фінляндці, які не є задоволені з російського правительства, а по части німецькі політичні аґенти. Фінляндська політична партія „Сведоман", яка є ще більше протиросійска ніж друга партія „Феноман", зовсім не криєть ся зі симпатією для Німців. Щоденну розмову ведеть ся на тему, „що станеть ся, коли прийдуть Німці?"

В Гельзінґфорсі панує спокій від початку війни. Одинокі зміни, які там зайшли від часу вибуху війни, полягають у тім, що поставлено подвійну військову сторожу на замку, в якім мешкає ґенерал-ґубернатор Фінляндії, та заказано поїздки на острови Свеаборґ, на яких находять ся воєнні укріпленя.

Росія, здаєть ся, не боїть ся вибуху революції у Фінляндії. Славний 22-гий корпус російського війска, який в часі мира стояв залогою по містах Фінляндії, відійшов ще на початку війни на поле битви до Східних Прус, де під Таненберґом зістав знищений. Нові російські війска до Фінляндії не прибули. Ґенерал-ґубернатор, російські урядники і уміркований Фінляндці є переконані, що нема жадної небезпеки та що Фінляндці на случай приходу Німців стояли би осторонь.

Пронімецька і протиросійська аґітація у Фінляндії є дуже сильна. Вона приходить будьто впрост з Німеччини, будьто посередно через Швецію. Провід у протиросійській аґітації веде шведська консервативна партія. На сю тему шведські часописи містять богато артикулів. В них говорить ся часто про висадженє німецьких війск на північнім побережу Фінського заливу, про занятє і освободженє Фінляндії зпід російського ярма, про похід на Петроград і т. п. Дальше говорить ся в артикулах, що Росія доперва тоді буде побита, коли Фінляндія зістане від неї відлучена. До Фінляндії перепачковують через шведську границю велике число брошур, в яких заохочуєть ся Фінляндців до оружного повстаня проти Росії.

У фінляндських пристанях перебуває величезне число німецьких військових шпигунів. Їх задачею є пізнати докладно побереже, острови, острівці і скали, яких є тут величезне число. Часто доходять вісти про зловленє і страченє німецьких шпигунів.

Німецькі аґенти старають ся звичайно навязати зносини з бувшими професорами і сенаторами, про яких знають, що є ворожо успособлені проти Росії. Один німецький аґент навязав близші зносини з одним із провідників фінляндських націоналістів. Німецький аґент заявив йому, що Німеччина висадить війска у Фінляндії, але тільки під тим услівєм, коли він приобіцяє, що найменьше 20.000 Фінляндців зробить революцію. Притім заявив, що Німеччині не розходить ся о поставленє фінляндського правильного війска, але о 20.000 довірних Фінляндців, розкинених по цілій Фінляндії, які на даний приказ поперетинали би телеґрафи і телефони та перервали зелізничу комунікацію. В сей спосіб занятє Фінляндії наступило би без великого труду, бо знова з другої сторони німецька фльота не допустила би транспортів російських війск морем.

Велике російське князівство Фінляндія становить північно-західну часть російської держави. Її поверхня числить около 135.000 квадратових миль. Фінляндія є заселена головно Фінами, в меньшій части Шведами; крім того мешкає тут незначне число Москалів і Німців.

Історія Фінляндії сягає до часів 12-го столітя. Політичну і культурну сьвідомість завдячує Фінляндія головно Швеції, до якої вона в цілости належала до 1721 р.

Швеції завдячує Фінляндія дві головні підстави поступу: свободу і законні порядки. Від 1385 року Фінляндія не знала ні неволі ні панщини.

В 1721 р. часть Фінляндії (округ Віборґ) припав Росії на підставі договору зі Швецією. Прочу часть Фінляндії заняла Росія в 1809 р. по виграню війни зі Швецією. Тодішний цар Александер I. признав Фінляндії всі права, вольности і віру, які вона мала, будучи під Швецією. Попри повну толеранцію инних віроісповідань, віра Лютра була у Фінляндії пануючою. Справами Фінляндії завідував народний сойм, зложений з чотирох курий: шляхти, духовеньства, міст і селян. Соймові засіданя скликував російський цар, який мав титул великого князя Фінляндії. Адміністрація краю спочивала в руках сенату, на чолі котрого стояв ґенерал-ґубернатор. Всі урядники й офіцири були Фінляндці.

Автономія Фінляндії не подобала ся наслідникам Александра I. В 1898 р., а відтак в 1901 р. теперішний цар Николай II. видав указ, які мали на цїли відобрати Фінляндії заґарантовані права і зрівнати її з прочими ґуберніями Росії. В 1904 р. прийшло до заворушеня, серед котрого убито російського ґенерал-ґубернатора. Війна Росії з Японією (в 1905 р.) була причиною, що цар хвилево завісив свої указ, які був передти видав. До нових заворушень прийшло відтак в 1909 році, коли цар видав новий указ, на підставі котрого часть прав фінляндського сойму мала перейти на російську державну думу. Розходило ся тут передівсім о справи військові і фінансові. Фінляндський сойм заняв становище проти царського указу. За те сойм розвязано. Боротьба Фінляндців за свої утрачені права продовжувала ся аж до часів вибуху теперішної війни.

ДЛЯ ЗРУЙНОВАНОЇ ПОЛЬЩІ.

Вашінґтон, 12. липня. — Нині явила ся перед президентом Вілсоном депутація польських орґанізацій з Америки в справі помочи для голодуючої Польщі. Президент заявив, що він особисто буде старати ся прийти в поміч голодуючому населеню. Президент — як кажуть — має видати поклик до володарів інтересованих держав, щоби вони дозволили на доставу живности до Польщі. Державний департамент видав уже відповідний зазив до европейських правительств.

Президент схарактеризував відносини в Польщі яко „траґічні" і заявив, що переговори в справі довозу живности натрафили на „камінний мур".

„Се є справа, — сказав президент до делеґації — яка все займає мій ум; я се можу сказати без пересади; державний департамент не посьвятив нїякій справі більше часу і завзятої праці, як саме справі помочи для Польщі. Я знаю страшні відносини і траґічний стан, який там запанував і кождому краєть ся серце, хто лише знає, що там діеть ся. Однак можу вас упевнити, що кождий натиск, який лише мож буде зробити в тій справі, буде зроблений, щоби сю справу полагодити. Я, а таксамо і мої помічники, бажаємо помогти Польщі і тому навіть не потрібно було сюди приїздити. Я хочу тим сказати, що я не забув на Польщу і не міг навіть забути, однак мимо сього ваші відвідини мають значінє і є пожадані; я можу вас упевнити, що і на дальше буду робити все, що лише можливе".

Комітет представив президентови, що все, що є в сїй справі потрібне, відносить ся до сього, щоби Анґлія дала дозвіл на переїзд кораблів з живностию, а Німеччина щоби дала Злученим Державам запевненє, що вона не ужиє засобів живности на воєнні цїли.

Комітет супроводив сенатор Гічкок, а бесідник комітету, Ян Смульскі з Шікаґо, сказав президентови, що „на населенє Польщі видано добре обдуманий вирок смерти". В делеґації брав також участь Н. Пйотровскі з Шікаґо, який їздив до Европи на припорученє президента Вілсона, щоби оглянути нужду в Польщі.

З КАНАДИ.

„Рідна школа" у Вінніпеґу.

На масовім вічу в Ґренд Опера Гавз у Вінніпеґу (провінція Манітоба, Канада), в неділю 25. червня, обговорено справу отвореня шкіл підчас вакацій для українських дітий, для підученя їх української мови і пісні, та порішено, щоби сейчас взятись до переведеня тої справи в діло. На вічу вибрано екзекутивний комітет, складаючий ся з 12 членів, якому припоручено зараз взятись до справи і перевести її в діло. До комітету увійшли: о. М. Оленчук, Я. Небилович, Т. Боднар, Т. Стефаник, Ник. Фещин, П. Турчин, П. Гаврисишин, О. Боянівський, П. Вус, Т. Фльора, Ос. Задурович і Ор. Жеребко.

Комітет відбув перше своє засіданє в понеділок 26. червня в канцелярії п. Вуса, члена комітету, і там порішено, як взятись до діла. При уконституованю комітету названо його комітетом „Рідної Школи" для Вінніпеґу, та вибрано зпоміж членів заряд, до якого увійшли: яко предсідатель Ор. Жеребко, заст. предс. Т. Стефаник, секретар О. Боянівський, заст. секр. Т. Фльора, касієр П. Гаврисишин.

Дальше вибрано депутацію північного Вінніпеґу, яка має зайти до тростісів, а потім до шкільної міської ради, щоб дістати позволенє уживати міських шкільних будинків на час вакацій. Домагати ся будуть таких шкіл: 1) на улици Юклід — школа Норквей, 2) на улици МкҐреґор — школа Стреткона, 3) на улици Селкірк — школа Кінґ Едвард і 4) на улици МкФіліпс — школа МкФіліпс.

Рішено перевести спис дітий, які учащали би до школи. Рішено також збирати фонди такими дорогами:

1) З місячної оплати від дітий.

2) З членства „Рідної Школи", до якої може належати кождий Українець чи Українка, за оплатою 25 цнт. на рік.

3) Видати лісти і збирати добровільні жертви.

4) З добровільних складок на вічах, зборах, забавах і т. д.

5) Роздати пушки по наших склепах, офісах і приватних хатах.

6) Звернути ся до всїх істнуючих вже українських товариств і орґанізацій з просьбою бодай о маленьку матеріяльну поміч для новозаснованого товариства „Рідна Школа".

Комітет порішив видати членську посьвідку і вписувати членів. Записатись мож буде в кождого з комітетових, та в инших осіб, яких комітет припоручить.

На засіданю комітету запала також ухвала, що зібрані фонди будуть ужиті виключно лише на потреби українських шкіл для наших дітий у Вінніпеґу.

В справі Інтернованих Українців.

Радо ділимо ся доброю новиною з читачами про заходи в справі наших інтернованих земляків в Брендоні і деинде. За порозумінєм і після уповажненя всїх чільних українських орґанізацій і інституцій вислано депутацію зложену з пп. Ів. Петрушевича, Т. Д. Ферлея, д-ра І. К. Паздрія і Т. Стефаника до міністра Роберта Роджерса, який недавно гостив у Вінніпеґу. Депутація вручила йому довгий меморіял в справі наших інтернованих земляків з поясненями причин, через які інтерновано богато невинних наших людий, і з домаганєм, щоби міністер вставив ся за ними перед властями.

Міністер Роджерс приняв депутацію прихильно і прирік від себе зробити заходи, щоби помогти невинним людям.

Віримо, що мимо всяких махінацій ріжних людців, справа таки пійде вперед, власти довідають ся і переконають ся, що ми ніякі вороги, а мирні люди. Не поможуть клевети і доноси.

Як ся справа пійде, донесемо пізнійше. — („Український Голос").

Іван Франко.

ВАЖКЕ ЯРМО.

Важке ярмо твоє, мій рідний краю,
Не легкий твій тягар!
Мов під хрестом отсе під ним я упадаю,
З батьківської руки твоєї допиваю
Затроєний пугар.

Благословлю тебе! Чи ждать тобі ще треба
Поваги й блиску від будуччини,
Чи ні, — одного лиш тобі благаю з неба:
Щоб з горя й голоду не бігли геть від тебе
Твої найліпші сини.

Щоб сїчвів твоїх їх власне поколінє
На глум не брало і на сьміх;
Щоб монументом їх не було те камінє,
Яким в відплату за плодючеє насїнє
Ще при житю обкидувано їх.

ДОДАТКОВИЙ ЗВІТ
З ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ КОМІТЕТУ ОБОРОНИ МИР. СІЧИНСЬКОГО.

ПРИХОДИ:

Скрентон, Па.: Юрій Крайківський зі збірки скрентонського місцевого комітету............	$198.40
Джерзи Сіти, Н. Дж. Член тов. Р. Молод. Клюбу Поступового, від. 70 У. Н. Союза в Джерзи Сіти, жертвував, не подаючи свого імени	5.00
Піттсбурґ, Па. М. Левицький і Н. Саподич по 50 цнт. — Разом........................	1.00
З дрібних складок	4.86
Остала готівка з 15-го лютого 1916 р......	518.24
Разом	$727.50

РОЗХОДИ:

За оголошене про книжку „Украін'с Клейм ту Фрідом" в анґлійській часописи „Ню Йорк Таймс"	$ 21.50
Виплачено д. М. Січинському..............	506.00
Виплачено д. М. Січинському на виданє брошури	200.00
Разом	$727.50

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Приходи	$727.50
Розходи	727.50

А. САВКА.

БРАЗИЛІЙСЬКІ ВІСТИ.

Посьвяченє основ під новий монастир оо. Василіян у Прудентополи відбуло ся 17. мая при участи префекта міста п. Єремії дос Сантос, муніципального судії д-ра Арруди і полковника Івана Лєха, шкільної дітвори і малого гуртка місцевих Українців. Посьвяченя довершив Впр. о. Ігумен при участи оо. Климентія і Рафаїла. Новий монастир буде стояти на однім з найкрасших місць у Прудентополи. По відчиню пропамятного письма усі присутні підписали акт і враз з монетами сьогочасними у замкненій щільно скляній посудині вмуровано в углї основ. Многолїтствієм в честь папи римського, паранського епископа, президента републики бразилійської і гостий — закінчилось торжество.

Заморожене мясо починають вивозити до Европи з Мінас Жерайс. З початком мая вже було приготованих у цілій провінції на сю ціль 250.000 волів. Мясо заморожене має вид знаменитий і удержуєть ся добре, особливо з товстих волів раси Жебу і Местісів. Щоб його удержати в добрім стані, мусить бути стало у пивницях від 10 до 17 степенів морозу. — („Праця").

ІМІҐРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ ЗА 11 МІСЯЦІВ.

Звіт іміґраційних властий у Вашінґтоні, оголошений в маю 1916 р., вказує, що протягом одинайцятьох останних місяців прибуло до Злучених Держав 268.062 іміґрантів; з того є 164.383 мущин і 103.679 женщин. В тімсамім часі приїхало до Злучених Держав 61.390 не-іміґрантів і 111.852 американських горожан. Не впущено до Америки 17.237 людий. Отже протягом згаданих 11 місяців прибуло загалом із заграниці 458.541 осіб.

Протягом тогосамого часу виїхало зі Злучених Держав 123.404 еміґрантів. 102.291 не-еміґрантів і 100.720 американських горожан — разом виїхало 326.415 осіб.

З Німеччини приїхало в тім часі 2.708 іміґрантів, а загалом Німців з ріжних країв приїхало 10.714. З Австрії прибуло 2.865 осіб, з Угорщини 1.966, з Італії 28.326, з Греції 22.943, зі Швайцарії 567, з Великої Британії 23.000. Разом ціла іміґрація з Европи виносила 197.919 осіб.

На 268.000 іміґрантів прибуло до пристани в Ню Йорку 125.500, до Бостону 9.945, до Філядельфії 199, до Балтімор 115 осіб.

З Еліс Айленд відіслано назад 1.983 іміґрантів. На канадійській границї задержано 9.428 осіб, що хотіли дістати ся до Злучених Держав.

Стейт Ню Йорк дістав майже половину всїх іміґрантів.

В червни прибуло розмірно богато осіб до пристани в Ню Йорку. 38 кораблями прибуло 17.272 осіб; найбільшу часть іміґрантів привезли італїйські і один грецький корабель. 6 кораблів „Американської лінії" привезло 2.752 людий, один грецький 1.480, два італїйські кораблї 2.618, а один італїйський 1.775 осіб. Загалом возило іміґрантів 16 корабельних ліній.

З отсих чисел видко, що найбільше іміґрантів возили італїйські і грецькі кораблї. Останними часами сї кораблї мало привозять чужинців; натомісць голяндські і шведські кораблї достарчають більше число пасажирів.

ДОПИСИ.

З BAYONNE, N. J.
Будова Народного Дому.

Як відомо всім Українцям, справа про власну хату і свою рідну школу не пійшла на вічний відпочинок тут в Америцї. Майже в кождім малім місточку, де живуть наші Українці більшим числом, справа про свою хату, себто „Український Народний Дім", чимраз більше забирає дискусії на всяких мітінґах і зборах. Такесаме дієть ся і між нашими Українцями в Байон. Тутешні Українці числять зиш 100 фамілій, не враховуючи самотних людий.

Українські діточки байонських родичів, се є наших галицьких вигнанців, котрих злидні вигнали до Злучених Держав шукати лучної долі, дорівнюють числом дорослому населеню. Їх вік сягає від 1 до 18 років. Їх родичі тішать ся ними, але й сумують нераз з тої причини, що се молоде поколінє говорить уличною мовою, а притім ще калічить то по американськи то по українськи.

Неодин із Пов. Читачів подумає собі: „Та як діти можуть калічити американською мовою, коли вони тут до школи ходять?" Воно ніби правда, але як приглянемо ся українським діточкам в Америці і їх образованю, то пожаль ся Боже!... Дитина знає лише каменем кинути або і кому очи попідбивати на уличних забавах. По 18 літах американського образованя наші діти цурають ся своїх родичів. Їм уже байдуже, що їх батько, 60-літний старець, мусить тиняти ся по всяких фабричних закутках, щоби міг себе і свою жену, а їх матїр, на старість утримати. І чия-ж тут вина, як не їх власних родичів?...

Наші байонські Українці зрозуміли сю велику вагу і потребу більшої просьвіти, як не для себе, то бодай для своїх діточок. Вони зійшли ся на збори, скликані „Укр. Поступовим Клюбом" і иншими сьвідомійшими одиницями, і на тих зборах ухвалили вибудувати в Байон, Н. Дж., Український Народний Дім, в котрім має містити ся своя рідна шокла, в українській і американській мові. Не легка се річ довершити задумане діло. Треба богато праці і великої боротьби з темнотою. Нам треба показати всьому українському загалови, що байонські Українці до сего часу не спали і на будуче візьмуть участь в праці на народній ниві.

Під пору в Байоні знаходять ся два з гарним числом членів братства: одно належить до Укр. Нар. Союза, а друге до Р. Н. Союза. Є й політичне товариство „Український Поступовий Клюб". Парохом місцевої гр.-кат. церкви є о. Г. Жеґа. Се угорський Українець і він бажає, щоб наші галицькі Українці зрозуміли раз на все, що між Українцями з Галичини і з Угорщини нема ріжниці і що ми повинні злучити ся під один прапор нашої неньки України.

Нехай кождий щирий Українець і Українка візьмуть собі до серця слова нашого незабутного ґенія Шевченка, що „в своїй хаті своя правда і сила і воля". Тож вперед, сини родини, нехай не буде ані одного Українця чи Українки, щоб не офірували лепти на Народний Дім в Байоні. Проч з тими, котрі говорять, щоб не давати на будову Українського Народного Дому, бо такі люди, як не є кацапами, то дерунами свого власного брата-робітника. Люди, котрі виступають проти будови Укр. Нар. Дому в Байоні, є проти просьвіти і проти лучшої будучности для свого брата-Українця. Не дивім ся на таких людий, але зрозуміймо, що „громада по нитці, а бідному сорочка". Коли у Вас є бодай дрібка любови до свого народа, то жертвуйте, що зможете, на будову Українського Народного Дому.

Покищо Укр. Тов. Поступовий Клюб, котрого задачею була будова Укр. Нар. Дому в Байон, віддав на руки касієра центрального Комітету до будови Укр. Нар. Дому в Байон 225 долярів. Поіменний виказ жертводавців представляєть ся так:

Ю. Воробець $29.25, Василь Вошуст $17.00, С. Бойко $9.15, В. Могила $14.00 і Лев Бачинський $13.50. Згадані добродії зколектували сї гроші на церкву, але за згодою членів на зборах віддали їх на будову Укр. Н. Дому. Колекторам офірували: Н. Сеник $12.00; С. Гродський, І. Забавський і Н. Федишин по $10.00; С. Яхимець, Петро Гаєвський, А. Бирич, А. Польовий, В. Гайт, Н. Крамар і М. Шалямей по $5.00; І. Возняк $4.00. — А. Бесараба зібрав на весїлю $3.86. — М. Кохмэн, І. Сохан, П. Макогін, С. Бойко, Д. Фиринник і Р. Задорецький по $2.00. По $1.00 жертвували: Ілько Стахів, Василь Петруняк, Іван Матияш, Катерина Мартиняк, Ігнатій Тріщ, Ф. Стецак, М. Стецак, Ілько Гупало, Ів. Лйоч, М. Пасєчний, М. Кицилюк, М. Ганкевич, Т. Гриник, М. Андрієшин, Ілько Курила, Теод. Чайка, Дмитро Петровський, Р. Чубай, І. Холєвка, Ів. Пікула, В. Соєсядек, Тарас Самарчук, Гр. Пікула, Гр. Чипр, Нак. Гац, Евд. Крамар, Кат. Костів, Ів. Сеник, С. Семко, М. Бовм, Гр. Кочинський, Ів. Кушнер, М. Войчук і Д. Мива. По 50 цнт.: М. Петруняк, Вас. Маньків, Ів. Кушнер, Н. Петрів, Дм. Возняк, Ів. Цела і П. Кудрик. По 25 цнт.: Н. Стахів, А. Донга, Ів. Мамкут, Р. Сорока, Ів. Лаба, Г. Гриник, Ів. Лаврів, Я. Біляк, М. Пасєчний, Г. Гриник, Ів. Валович, Н. Шальвера і Дм. Лаба.

Отже збірки по балях і приходи з балів та вечерків і инші колєкти принесли в протягу двох місяців на будову Укр. Нар. Дому 550 долярів. Сума ся ще замала; треба, щоб вона зростала два рази стільки кождого місяця, а се залежить від нас Байонців. Притім не треба відсилати колекторів зі словами: „Дам аж тоді, як баню зобачу" — бо нам відомо, що дім з неба не впаде. Ми Українці з Байон замісць тратити гроші по сальонах і на права, сходім ся частійше на збори, скликувані центральним Комітетом, працюймо більше над долею наших діточок, котрі повинні мати свою рідну українську школу, а не польську на 22-гій улици, де „сьостри" учать за „Болєслава Хробреґо" або „грабеґо Потоцкеґо". Чиж нам не жалко буде, як нам хтось скаже: „Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває, той у грудях не серденько, а лиш камінь має".

Возьмім собі примір з Тейлорчан, котрих є меньше ніж нас в Байоні, а днесь вони славять себе своїм власним домом, школою та штукою театральною.

Ще раз просим, Братя Українці з Байон, подаймо собі руки до згоди і берім ся всі як один до будови Укр. Нар. Дому в Байоні, бо сей дім буде нашою національною сьвятинею, нашим народним прибіжищем на чужині.

За Уряд центрального Комітету до будови Українського Народного Дому в Байон, Н. Дж.: Лев Бачинський, голова; Стефан Бойко, скарбник; Іван Возняк, справник.

Всякі жертви просимо складати на руки скарбника, д. Стефана Бойка, під ч. 18 West 20th Str., Bayonne, N.J.

Досьвід навчить чоловіка дечого, о скільки він в тім часі не загризеть ся на смерть.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Діточий параліж поширюєть ся.

Майже кождої години вмирає одна дитина на параліж в Ню Йорку, а 5 дітий занепадає на пошесть кождої години. До четверга, 13. липня, захорувало всіх дітий 1.557, а вмерло 311. Власти поробили всї можливі средства осторожности, а на четвер скликали спеціяльну конференцію лїкарів до Ню Йорку, щоби зарадити лихови. Др. Мельцер з Рокефелерівського інституту радив робити на дітях щеплення адреналіною, покликуючи ся на се, що він робив досьвіди на малпах. Та заки се средство буде успішне, родичі повинні берегти своїх дітий перед хоробою удержуванєм як найбільшої чистоти і точним виконуванєм лїкарських приписів, які оголошено у всїх місцях, обнятих небезпечною пошестию.

Спека і буря вбиває людий.

Спека в Ню Йорку доходить до 90 степенів Фаренгайта. В середу згинуло наслідком спеки 7 людий, а 22 захорувало. Між небіщиками є одна женщина, яка, не могучи видержати великого гореча, кинула ся з другого поверха на діл і згинула. Инша женщина дістала помішанє ума.

В четвер померло в Ню Йорку від спеки 5 людий, а захорувало 21. Пополудни надтягнула буря з блискавицями і громами, серед якої згинуло 5 людий, вбитих громом. Кромі сього буря наробила богато шкоди. Зелїзниця „Ню Йорк, Ню Гейвен і Гартфорд", яка має електричні проводи аж до Стемфорд, Конн., застановила цїлковито рух, наслідком ушкодженя електричних дротів. Також зелїзниця на Лонг Айленд станула. Богато телєграфічних дротів в околиці Ню Йорку зістало перерваних.

Нещасливий випадок з автомобілем.

Скрентон, Па., 10. липня. — Пані Аґнешка Картусевич, жінка сальонїста з Діксон Сіти, виїхала новим автомобілем враз зі своїм 15-лїтним братом Осипом Карженським і з бординґєром Едвардом Ковальчиком на прогулку до Скрентон. На розї улиць Вест Лакавана і семої евені хотїла пані Картусевич виминути їдучий напротив них автомобіль, й що не вміла добре стерувати, то Ковальчик був їй за помічника і обоє вхопили ся стерового колеса, стратили рівновагу і автомобіль вихав на хідник, переломив зелїзний пліт і на очах многих видців перекинув ся з 20 стіп високого муру на долину, прикриваючи собою трох пасажирів. Едвард Ковальчик, 30-лїтний мущина, погиб на місци, а жінка і хлопець зістали тяжко покалїчені і забрані до стейтового шпиталю.

Клопіт з людоїдами.

Місцевість Матаван, Н. Дж., була через кілька днів виставлена на поважну небезпеку. Є там невеликий потік, до якого ходили купати ся старші й молодші. В середу підчас купели появив ся несподівано людоїд, який живцем зїв десятьлїтного хлопця, а одного старшого чоловіка так поранив, що він помер. Власти зарядили польованє за людоїдами і дїйсно вбили одного; його довжина виносила 11 стіп, а вага 300 фунтів. В жолудку людоїда знайдено тїло хлопця. Загалом на побережу Ню Йорку і Ню Джерзи вбухає ся богато людоїдів, наслїдком чого купелевий спорт зазнає поважних перепон.

Вибух у Бруклинї.

В четвер 13. липня наступила в Бруклинї сильна експльозія збірника амоняку в однім склепі різника. Наслїдком вибуху завалив ся 4 поверховий дім при Соммер евеню, при чім згинуло 5 людий, яких придусив запавший ся дім.

Жовніри топлять ся при ловленю риб.

Фішерс Айленд, Н. Й., 10. липня. — Вчера виправило ся 20 жовнірів прибережної артилерії ловити рибу. З них повернуло до касарнї лише 18; сейчас заряджено пошукуванє за пропавшими двома жовнірами. Лодки порозходили ся на всї сторони і знайшли на березї двох на-пів мертвих жовнірів, яких забрано до шпиталю. Заряджено слїдство, щоби ствердити, в який спосіб вони випали з човна у воду.

Замах на поїзд.

Алтуна, Па., 12. липня. — Около півночи наступила експльозія на шляху пенсильванїйської зелїзницї на захід від водної стації Белвуд. Слїдство виказало, що в цїлій околиці підложено богато динаміту на зелїзничім торі. Зелїзничі детективи знайшли 86 паличок динаміту, запакованого в пуделках; динаміт підложено в ріжних місцях. Коли відкрито динаміт, здержано всї зелїзничі поїзди, щоби котрий не вилетів у воздух.

Велика риба небезпечна.

Коло Прінстон, Н. Дж., ловив у каналї рибу 15-лїтний хлопець, Елмер Родвеллер. Несподївано зловив ся на вудку великий нїмецький короп, який втягнув рибалку у воду. Йому на поміч прилпив лодкою його товариш, а незабаром прибув ще сам батько хлопця і витягнули його з води. Після того почала ся погоня за коропом, який почав утїкати з одним кінцем вудки. Зловлено рибу аж тодї, коли вона попала на мілину. Короп має 15 цалів довжини і важить 42 фунти. Хлопці помістили його в малім акваріюм, бо се є найбільша риба зловлена в сїм каналї.

Коли дївчина не знає варити, не дістане сьвідоцтва.

Елізабет, Н. Дж., 13. липня. — Ректор школи св. Патрика, Карло Макель, оголосив, що нї одна дївчина, яка ходить до сеї школи, не дістане сьвідоцтва, коли не навчить ся варити і ходити коло домашного господарства. Коли дївчина не хоче вчити ся домашного господарства в школі, то має се зробити дома і опісля здати іспит. Инакше не видадуть їй шкільного диплому.

Щедрі моряки.

Авґуст Текнер з Ню Йорку подарував — як ми се доносили у попереднім числї — морякам нїмецького підводного корабля „Дайтшлянд", що прибув до Балтімор, 10.000 долярів. Моряки, почувши про сей щедрий дар, добровільно і одноголосно рішили призначити всї ті гроші на нїмецький Червоний Хрест.

15-лїтна дївчина міліонеркою.

На затопленім Нїмцями кораблі „Люзітанія" згинув др. Алєн Льоліл і його жінка Катерина. Вони мали значний маєток, який кілька днів перед виїздом з Америки записали своїй малій донечці Вірджінії. Коли корабель „Люзітанія" йшов на дно, малу Вірджінію вирятувано, а її родичі втопили ся. Саме перед кількома днями скінчив стейтовий контрольор Ню Йорку оцїнку маєтку Вірджінії. Показало ся, що увесь маєток виносить півтора міліона долярів. Тому однак, що Вірджінія має тепер 15 лїт, сей маєток буде її віддавний разом з процентами і иншими приходами щойно тодї, коли вона скінчить 21 лїт і стане повнолїтною.

125.000 розводів у біжучім роцї.

Вашінґтон, Д. К., 10. липня. — Сього року буде 125.000 розводів — сказав нинї пастор М. Муді з Шікаґо президентови Вілсонови. В розмові висловив Муді свій погляд, що президент повинен стремити до реформи супружого закона в Америцї. За останних 16 лїт мало бути в Америцї 1.400.000 розводів.

Два міліярди долярів на кінотеатри.

Шікаґо, 12. липня. — 2.000 делєґатів кінотеатральної ліґи зібрали ся на конвенцію. При сїй нагоді відбудеть ся вистава сього рода промислу в палі Колїзею. Зїхали ся всї поважнїйші підприємці кінотеатрів. В Америцї є тепер 21.600 кінотеатрів, до яких вчащає денно 25 міліонів людий. На будову театрів видано 360 міліонів долярів, тижнева платня служби виносить $2,-200.000, число служби виносить 205.000 людий, на фільми, машини, електричні уряджени і т. п. видано разом два міліярди долярів.

Спроваджуванє фарб з Нїмеччини.

Нїмецький підводний корабель, під назвою „Дайтшлянд", який прибув 10. липня до Балтімор, привіз зі собою більшу скількість хемічних фарб, яких в Америцї забракло наслїдком цїлковитого перерваня торговельних зносин з Нїмеччиною від вибуху війни. В Америцї є велика недостача фарб в артистичних друкарнях, а навіть у фабрицї банкнотів. Американські купцї радо заплатять десятькратну вартість, коби лише дістати фарби з Нїмеччини. Загально надїють ся, що при помочи підводних кораблів може буде легко спроваджувати з Нїмеччини фарби й античні матеріяли.

Крадїж летучого рою пчіл не є крадїжию.

Цїкаву справу мав рішити суд в Йонкерс, Н. Й. Фред Екс стався перед судом обжалуваний за се, що дня 22. червня забрав собі чужий рій. Рій вилетів з улия адвоката Бравна і летів через городи. Екс почав кричати і вимахувати палицею у той спосіб споневолив пчільну матку до того, що вона осїла на однім дереві, а з нею і цїлий рій. Екс зловив матку до свого улия, а за нею полетіли пчоли. Судія розсудив, що така крадїж не є крадїжию, хоч би Екс був навіть знав, до кого належать пчоли.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Зміна в Українськім Клюбі.

Копенгаґський кореспондент „Дзєнніка Звйонзкового" доносить:

„Український Клюб відбув дня 7. і 9. мая 1916 р. засїданє, на котрім вибрано нове парляментарне заступництво з огляду на се, що віцепрезидента Клюбу, д-ра Окуневського, вивезли Москалї до Росії. В склад президії входять тепер: Др. Кость Левицький, яко президент, і др. Льонґін Цеґельський, яко секретар. До парляментарної комісії вибрано д-ра Евгена Левицького і Володимира Сїнґалевича.

„Краківські дневники доносять про розлом в українській репрезентації. „Дїло" заперечило посередно сим поголоскам, однак в числї з 12. мая посередно стверджує се, подаючи вість про доповнене президії Українського Клюбу вибором д-ра Евгена Левицького."

Економічна відбудова Галичини.

Галицьке намісництво оголосило 1. мая 1916 року статут центрального бюра економічної відбудови Галичини. Се бюро заложене рескриптом австрійського міністерства приладних робіт з дня 15. марта 1915 року.

Після згаданого статута центральне бюро має обіймати три відділи: а) відділ відбудови краю; б) відділ рільництва і лїсництва; в) відділ торговлї і промислу.

Бюро буде під безпосередньою управою віцепрезидента намісництва, а до його обслуги мають бути покликані відповідні люди зпоміж персоналу політичних властий в Галичинї. В кождім повітї має бути утворена аґенція, залежна від центрального бюра.

Кромі сього буде утворена „Помічна Рада", зложена з 24 членів; 6 з них буде вибраних автономічним комітетом крайової адміністрації, а 18 буде іменованих віцепрезидентом. „Помічна Рада" буде подїлена на три секції, подібно як само бюро. Вона буде мати дорадчий голос. Уряд членів Ради буде почесним. Коли зайде потреба, будуть утворені помічні ради при повітових аґенціях.

Нужда в Холмщинї.

До краківських газет доносять з Холмщини про велику нужду. Зима наслїдком дорожнї була дуже тяжка; забракло хлїба; зарібків не було. Головними средствами поживи був хлїб і бараболї; їх споживано найчастїйше без омасти і молока.

Смерть „старорусина".

У Львові помер з кінцем мая др. Володимир Ївасечко, адвокат, емеритований радник прокураторії скарбу, бувший сеніор Ставропіґійського інститута. Небіщик не брав нїякої участи в політичнім житю останними лїтами, а належав лише до ради інститута.

НОВИНКИ.

ЛІКАРСТВО ПРОТИ ДІТОЧОГО ПАРАЛІЖУ.

З Амстердаму доносять телєграфічно, що слїдуючий нїмецький підводний корабель, який виплине з Нїмеччини до Америки, привезе зі собою лїкарство проти паралїжу дітий. Се лїкарство мав винайти один нїмецький лїкар, який довший час студіював сю епідемію в Скандинавії. Склад лїкарства держать у строгій тайнї.

ДОВГИ АВСТРО-УГОРЩИНИ.

Урядова газета „Вінер Цайтунґ" у Відни оголошує стан державного довгу до 30. червня 1915 року. Після сього оголошеня виходить, що державний довг дійшов в минулім роцї до висоти 22½ міліярдів корон, за що платить ся 900 міліонів процентів. В рахунок державної суми припадає 9½ міліярда корон на военний довг; з того затягнений довг в австрійських банках виносить 4 міліярди, а в нїмецьких банкірів пів міліярда. Кромі того позичила держава від населеня 5 міліярдів корон.

АВСТРІЙСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 13. липня. — Будапештенський кореспондент Таймса доносить, що між Австрією і Нїмеччиною заключено важний договір, підписаний князем Гоґенльоге в імени Австрії і д-ром Бетман-Гольвеґом в імени Нїмеччини. Договір, заключений на 25 лїт, обіймає військові і заграничні справи, а щодо економічно-торговельних зносин з заграницею предвиджує певне порозуміне. Торговельні зносини між обома державами не входять в сей договір. Доповненя договору буде доглядати окрема комісія, зложена з репрезентантів обох держав.

ВІЦЕ-АДМІРАЛА ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ.

Австрійський віце-адмірал маринарки, фон Мавлер, перебував перед вибухом війни в Росії. З вибухом війни він не міг жадним способом дістатись до Австрії. В цьвітни 1915 р. російська поліція вислїдила його і посадила в арешті. Недавно предложено його справу перед военний суд і сей видав на нього вирок смерти. Покищо вироку ще не виконано.

ПОГОНЯ ЗА ПРОПАВШИМИ ЗЕЛІЗНИЧИМИ ВАГОНАМИ В РОСІЇ.

В области дирекції полудневo-західних зелїзниць, з осїдком в Києві, пропало перед роком 242 зелїзничі вагони, наладовані солию. Сї вагони мали прибути на зелїзничу стацію Бар, але не прийшли в означеним часї, анї пізнїйше. Тепер російське міністерство зелїзниць вислало обіжник до всїх зелїзничих дирекцій з зазивом, щоби вони перешукали всї стації, чи нема там 242 ваґонів соли, висланих ще в серпни 1915 року. Коли згуба знайдеть ся, належить її відїслати до стації Бар.

ЧИ ВІРИТИ В ЧУДЕСА?

Вже другий рік, так страшний рік
Зневіри і сумнїву
І жданя шал... Чи є де лїк
На стільки ран, стільки калїк
І ляку й повно гніву?...
І голод чуть аж в небесах.
Хто ще до нинї живий остав ся,
Той мусить вірить в чудеса!...

Марія Льогай.

Надвірна (Галичина), лютий 1916.

ЩЕ ОДИН МІСЯЦЬ Т. Є. ЛИПЕНЬ, В КОТРІМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПРИНИМАЄ НОВИХ ЧЛЕНІВ І НОВІ ВІДДІЛИ ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

ОРГАНІЗАТОРАМ УДІЛЯЄТЬ СЯ ВІДПОВІДНО ЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ. — ПО ВСЇ ІНФОРМАЦІЇ В СПРАВАХ У. Н. СОЮЗА НАЛЕЖИТЬ ПИСАТИ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Братство св. Арх. Михаїла, від. 142 У. Н. Союза — устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 22. липня 1916 р.

в гали Нолосеум, 358-362 Елізабет Аве., ріг 4-ої ул., Елізабет, Н. Дж.

Початок о годинї 8-ій вечер. Музика знаменита.
ВСТУП 25 ЦНТ. ВІД ОСОБИ. 85

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українське поступове робітниче товариство „Поморяни" в Ню Йорку, Н. Й., уряджує

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-го ЛИПНЯ 1916

Dauer's Park, Jamaica Ave. & Ward St., Richmond Hill, L. I.

ПОЧАТОК О ГОД. 10. РАНО. ВСТУП 25 ЦНТ.

Все Родимці! Товариство „Поморяни" виражує надію що всї Українці з Ню Йорку і околиці прибудуть на сю забаву, не звертаючи уваги на непогоду (дощ і т. п.) бо кождий буде від сего забезпечений як на великій гали так і в величавім парку. Кождий гість буде мiг дуже гарно і свобідно забавитись. — Кромі танців будуть ще також ріжні виграваня, забави і т. п. 83-85

Музика власна під управою п. В. ШИМАНСЬКОГО.

ЗАМІТКА ІЗДИ: З долиши міста: з Делансей стр. береш елевейтор (Джамейка Авеню) трансфер на Джамейка Аве. кару до Вард стр. — З гори міста: 59-ої улиці мосту Гофмен Булівард кару до Джемейка Авеню і Вард стр. — всего коштує 5 центів і пів години їзди.

За добру забаву ручить — КОМІТЕТ.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Українська Громадо!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30. ЛИПНЯ С. Р.

— відбуде ся —

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в Лейбор Лайсіум гали, 580 Ст. Пол стр.

Початок о годині 2-ій пополудни.

Реферувати будуть бесїдники з рамени Федерації Українців в Злуч. Державах д. МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ і д. МИКОЛА ЦЕГЛИНСЬКИЙ. — На вічу буде співати хор під управою професора МИРОНА КОРИКОРИ.

Запрошуємо всїх місцевих і довколичних Українців 82—91

ЗА КОМІТЕТ:

„Укр. Прогресивна Громада", „Укр. Нар. Дім", „Запорожська Січ", „Вільна Україна" і посли збірного Українського Союзу.

МИ ЧИТАЙМО ВСЕ „СВОБОДУ".

Ми читаймо все „Свободу"
(Але треба все читати!),
То геть пітьму проженемо,
Щось доброго будем знати.

„Свобода" все научає,
Чим ми маєм в сьвітї бути,
Яку збрую до рук брати,
Щоб Вкраїні честь здобути.

Ми самі тут, без родини,
Нема батька, нема мами,
Нема кому ради дати,
Упімнути ся за нами.

Ми не знаєм, що ся діє
На коханій Україні,
Як там дітям проживаєсь,
Жінцї нашій, всій родині.

А „Свобода" всьо доносить,
Все цікаві має вісти;
Є самому що читати,
Ще й другому оповісти.

А ви вже її читали?
Як ще нї, то що почати?...
Бійтесь Бога, люди добрі,
Ви повинні її мати!

Зараз беріть два долярі
І в коверту запакуйте,
Залїпіть, прибийте марку
І виразно адресуйте:

„S V O B O D A".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

А газета зараз прийде
І ви станете читати
І скажете: „Таки добре
„Свободу" у хатї мати".

Василь Панчак.

Пітсбурґ, Па., 10. липня 1916.

КОГУС, Н. Й.

В неділю, дня 16. липня 1916 р.,

на котрий то день переносить ся храмовий празник св. Ап. Петра і Павла, відбудесь в місцевій русько-католицькій церкви при Онтеріо стр., Когус, Н. Й.,

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСЬВЯЧЕНЄ НОВИХ ПРАПОРІВ

братства св. Ап. Петра і Павла, відд. 57. У. Н. Союза, на котре то торжество запрошує щиро всїх Українців з Когус, Олбанї, Ватервліт і других околичних палїсів, братський і парохіяльний комітет.

Тогож самого дня ВЕЧЕРОМ О ПІВ ДО 8-ОЇ відограють члени українського співацько-аматорського тов. „Бандурист" в Когус велику а дуже красну весолу штуку

„ВИХОВАНЕЦЬ"

народна комедія в 3-ох діях зі співами і танцями (Л. Янчука).

в шкільній гали при Онтеріо стр.

ДОХІД НА ЦЕРКОВ. ВСТУП 35 І 25 ЦНТ.

Родимці! Єсли хочете весело провести сей вечір, то не залишіть сеї нагоди, а прибудьте численно на се гарне представлене, а певно що не пожалуєте. За брак місця нема що обавлятись, бо так сцена як і гала зістали значно розширені так, що всї помістять ся вигідно. Тож ще раз щиро запрошує всїх

83-85 КОМІТЕТ.

ДО ВИСОКОПРЕП. ОТЦІВ ДОБР. І ГРОМАД ПАРОХІЯЛЬНИХ.

Фірма, яка не для зиску, але для піднесеня памяти бл. п. Еп. Ортинського постарала ся о образи сьвітляні з похоронів бл. п. Владики вислала мене з машиною до пароохій, щоб я се будуть просити.

Тому сим оголошую вселаскавійше, що я вже зачав свою працю за відомостию Всеч. адмін. о. Понятишина. В неділю, 9. липня с. р. відбуло ся представлене се в Елізабет, а в понеділок, 10 с. м. в Перт Амбой. Второк 11-го с. м. відбуде ся в Перт Амбой в мадярській гр.-кат. церкві у о. Ковалицького; в середу в Картерет; в пятницю в Бруклинї; в суботу в Ню Йорку; в неділю також, і так поїстану в ньюйорськім деканатї до 24-го с. м.

В місцевостях де я доси давав се представленє, воно дуже подобала ся.

Слїдуючий деканат, до якого маю намір заїхати є скрентонський, а по нім пітсбурський. Тому прошу сею дорогою Впр. Отців Добр. Деканату скрентонського, аби були ласкаві чимскорше зголошувати ся, в якій день хотять мати се представлене у себе, почавши від 24-го с. м. Представлене мусять відбувати ся день в день, кождого вечера. Відбуваєть ся в церкві або в галі церковній. Передтим показую дуже гарне „Житє Ісуса Христа", „церемонії в вел. Пятницю — положене плащаницї" в Гартфорд, дещо з війни, а вкінци незвичайно гарні знимки „З похоронів бл. п. Влад. Ортинського".

Дохід з сего, половина на місцеву церков, а другою половиною оплачує ся кошта машини і подорож, а решта на сиротинець в Філадельфії.

Видно отже, що Всеч. о. Залітач з Гартфорд, не для зиску, але для памяти Владики і для сиріт підняв ся сего дїла.

Понеже я не маю сталого місця, тому прошу ласкаво всї листи до 24-го с. м. адресувати до мене, але до Rev. J. Czaplynsky, 188 Easton St., Perth Amboy, N. J.

В надії, що Впр. Отці Добродії постарають ся мати се представлене у себе, остаю з поважанєм

Онуфрій Ковальський,
богослов з Балтімор.

85-87

ВИСИЛКА ГРОШИЙ

ДО ГАЛИЧИНИ І ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ КАСИ

ПІД ЦЇЛКОВИТОЮ ГАРАНТІЄЮ. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ І ДРУКИ НА АДРЕСУ:

S. MILANOWYCZ & WEN. CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА

за місяць червень 1916 р.

ПРИХОДИ:

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	275.91	173.	35.58
2.	138.44	174.	26.09
3.	21.66	175.	55.13
4.	75.87	178.	15.80
5.	50.65	179.	58.68
6.	19.37	180.	5.40
7.	179.64	181.	17.75
9.	38.29	186.	76.42
10.	144.95	191.	32.48
11.	6.48	192.	41.61
12.	108.99	195.	26.78
13.	42.95	198.	13.11
14.	50.66	200.	36.09
15.	63.41	202.	18.83
16.	15.21	203.	36.40
18.	56.53	205.	23.16
19.	16.04	206.	44.81
20.	13.30	209.	72.23
21.	12.96	210.	23.63
22.	37.04	211.	36.46
23.	10.47	213.	103.41
24.	24.12	214.	10.51
25.	19.76	215.	33.78
26.	22.10	217.	183.56
27.	35.88	218.	85.71
28.	54.19	220.	31.05
29.	89.10	221.	151.00
30.	17.39	223.	53.16
31.	20.64	224.	23.25
33.	16.69	225.	61.29
34.	26.41	228.	19.99
35.	18.05	229.	107.35
36.	17.73	230.	40.72
37.	11.19	233.	28.76
38.	144.55	234.	44.49
39.	35.03	235.	51.75
41.	47.59	237.	91.27
42.	35.74	238.	6.40
43.	11.10	239.	114.22
44.	36.90	240.	19.14
45.	75.27	241.	24.32
46.	25.29	243.	28.94
47.	99.51	244.	24.17
48.	47.20	245.	20.47
49.	21.94	246.	22.39
50.	16.81	247.	81.63
51.	21.87	248.	39.57
52.	24.35	250.	10.50
53.	37.71	251.	36.53
54.	22.21	254.	49.10
55.	11.42	255.	38.34
56.	33.52	256.	13.25
57.	43.89	258.	20.56
58.	15.54	259.	58.97
59.	24.19	261.	20.02
61.	21.00	262.	15.32
62.	21.00	263.	9.98
63.	154.16	270.	87.68
65.	81.14	273.	35.13
66.	53.51	274.	34.59
67.	71.26	276.	56.00
69.	45.73	277.	28.33
70.	160.58	278.	33.44
71.	22.75	282.	51.99
73.	17.18	283.	47.01
76.	106.67	286.	20.09
77.	29.71	288.	46.65
78.	37.15	290.	20.86
79.	21.38	291.	29.48
81.	86.46	292.	71.76
82.	23.58	293.	9.00
85.	10.49	295.	32.62
86.	55.05	296.	44.28
87.	51.08	300.	117.06
89.	6.14	301.	90.06
90.	28.09	303.	13.86
91.	95.05	305.	21.96
96.	42.30	308.	27.61
98.	51.20	314.	11.81
99.	59.80	315.	17.10
102.	115.90	316.	105.87
104.	128.58	317.	29.38
105.	57.34	318.	33.93
106.	126.82	320.	16.07
109.	105.21	321.	28.42
112.	59.90	322.	31.52
113.	43.31	323.	41.16
117.	68.44	323.	38.32
123.	15.59	324.	40.86
124.	32.61	326.	60.98
125.	28.88	330.	80.24
127.	59.82	332.	25.44
128.	25.75	334.	8.73
132.	50.30	336.	68.62
133.	131.04	338.	97.21
135.	15.55	339.	44.73
136.	45.75	341.	22.38
137.	25.18	342.	45.33
138.	18.00	344.	16.67
140.	13.20	346.	13.79
142.	76.81	347.	9.75
145.	13.43	349.	24.08
146.	85.99	350.	80.69
147.	70.81	351.	14.97
148.	12.49	354.	31.61
149.	40.52	355.	31.75
150.	15.22	357.	14.01
151.	42.69	360.	54.94
155.	170.34	363.	50.10
160.	69.83	364.	16.11
162.	23.90	365.	46.04
165.	75.13	367.	48.62
168.	85.44	369.	74.03
171.	8.16	370.	46.83

Відділ	запл.	Відділ	запл.
371.	26.58	391.	32.53
373.	9.68	392.	13.23
379.	28.11	393.	16.91
380.	16.20	395.	3.65
381.	13.45	396.	25.43
384.	30.91	400.	32.00
385.	17.61	401.	25.60
388.	26.94	402.	13.00

На сплату морґечів	750.00
Процент від морґечів	692.93
Прихід за діти членів У. Н. С.	317.89
Приходи друкарні	4.571.89
„Свобода" на спл. капіталу	1.000.00
„Свобода" % від позички	62.25
Рент від дому У. Н. С.	140.00
На рахунок сир. фонду	80.00
Прихід за місяць червень є	18.654.34

РОЗХОДИ:

Посмертне по бл. п.:

Бабяк Василь, від. 342	500.00
Дурдела Николай, від. 81	500.00
Коротніцький Яким, від. 320	1.000.00
Явин Дмитро, від. 254	500.00
Гошовський Николай, від. 106	500.00

Запомоги з фонду убогих:

Зінчук Марко, від. 301	50.00
Шпотко Йосиф, від. 91	25.00
Матлаґа Михайло, від. 65	75.00
Лобур Семен, від. 296	50.00
Парибус Гриць, від. 282	25.00
Вархоляк Філярет, від. 63	50.00

Сирітські части:

Процак Іван, від. 33	78.00

Адміністраційні видатки:

Платня головних урядників	290.00
Платня головного опікуна	65.00
Платня помічника	65.00
Рент за червень	30.00
Видатки офісові і адміністраційні	164.53
„Свобода", за червень	774.80
„Просьвіта" на видавництва	339.25
Розходи друкарні	4.766.72
За календар за рік 1916 решта	1.800.00
Засїданє контрольної комісії	284.83
Позичка на перший морґеч	700.00
Розхід за червень	12.633.13

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка з кінцем мая	138.021.31
Прихід за червень	18.654.34
Разом прихід	156.675.65
Розхід за червень	12.633.13
Готівка з кінцем червня	144.042.52

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	144.042.52	
Морґечі	66.500.00	
Реальність	19.500.00	
Бонди	49.515.00	
Друкарня	23.850.00	303.407.52

Стан довжний:

Фонд посмерт.	81.395.53	
„ резерв.	109.177.25	
„ аміністр.	36.181.62	
„ убогих	8.828.07	
„ народний	6.224.90	
„ сирітський	61.600.15	303.407.52

Невиплачені посмертні запомоги за членів померших по день 30. червня 1916 р. числять $16.466.85.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбуде ся в неділю дня 16. липня т. р. о годині 3-ій пополудни в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс Стр. Всї члени мають явити ся точно о назначеній годині. Члени, котрі не заплатять своїх вкладок за один місяць, зістануть суспендовані з Братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

Через Державне Бюро Праці можна одержати роботу в отсих місцевостях:

Ілїнойс: 11180. Віля Кавнті. Потрібно одного самотного до фармерської роботи. 3 корови. Знанє праці потрібне. $30 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

11112. Кук Кавнті. Одної самотної женщини до хатної роботи. $6 тижнево і удержанє.

11113. Кук Кавнті. Одної самотної женщини до роботи в кухнї. Знанє англійської мови потрібне. Подорож мусить сама оплатити. $7. тижнево.

Каліфорнія: 10061. Ґлєнн Кавнті. Одного робітника до помочи ладованя збіжа, пів дня. $1.25 денно, харч і мешканє.

11184. Сан Дієго Кавнті. Одного самотного на фарму з інвентарем. 16 коров. Знанє праці потрібне. $35 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

11186. Сан Дієго Кавнті. Одного самотного до роботи коло хати, городу і доєня одної корови. $30 місячно, харч і мешканє.

867/2477. Сан Дієго Кавнті. Одного самотного погонича. Знанє праці потрібне. $40 місячно і удержанє.

11090. Сан Дієго Кавнті. Одної женщини середних літ до хатної роботи. $30 місячно і удержанє. Подорож заплатить ся. Звичайні години праці.

11201. Сан Франсіско Кавнті. Одного помивача, молодого, сильного хлопця. $10 тижнево і харч.

11201. Сан Франсіско. Одного пекарського помічника. $1.00 денно і харч.

11202. Контра Коста Кавнті. Одного помивача. $30 місячно, харч і мешканє. Гроші за подорож звернеть ся.

11205. Сан Франсіско Кавнті. Одного помивача. $10 тижнево і удержанє.

11208. Сан Франсіско Кавнті. Одного жонатого сторожа. $15 місячно і мешканє. 3 години роботи на день.

11120. Сан Франсіско Кавнті. Одного самотного портера до несеня куфрів, сьвіченя ламп, чищеня обуви, тріпаня і т. д. $45 місячно і кімната.

11132. Сан Франсіско. Одного робітника до шкіряних виробів. 9 годин праці. $16 тижнево.

11203. Сан Франсіско. Одного машиніста до руновани елевейтра. $3 до $5 денно.

11206. Сан Франсіско. Одного самотного до чищеня і митя машинерії в складі дерева. 8 годин праці. $2.50 денно.

11206. Сан Франсіско Кавнті. Шістьох робітників до виладовуваня возів. 25 цнт. на годину.

11207. Сан Франсіско Кавнті. Двох робітників до маґльованя в пральні. $30 до $35 місячно і удержанє.

11118. Сан Франсіско Кавнті. Одного досьвідченого до роботи коло цементу. $2.50 денно.

11129. Сан Франсіско Кавнті. Одного молодого робітника. 25 цнт. на годину.

Канзас: 11157. Ґов Кавнті. Одного жонатого (бездітного) до фармерської роботи. Знанє праці потрібне. 3 корови. Подорож заплатить ся. $45 до $50 місячно, відповідно до чоловіка.

11154. Франклін Кавнті. 50 жонатих або самотних до направи зелїзничих возів. 17½ цнт. на годину на початок. Подорож заплатить ся. 9 годин праці. Досьвідчені можуть заробити $125 місячно.

Міннесота: 11102. Фарібо́лт Кавнті. Одного самотного до роботи на фармі зі збіжем і інвентарем. Знанє англійської мови і праці потрібне. 5 до 6 коров. $30 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

11103. Карлтон Кавнті. Одного жонатого (бездітного) до роботи на молочній фармі. Знанє англійської мови і праці потрібне. 10 до 15 коров. Подорож заплатить ся. $40 до $50 місячно. Неумебльована хата, город, молоко і опал. Жена мусить також працювати.

Мішіґен: 870/4328. Калгавн Кавнті. Одного самотного до роботи на фармі зі збіжем і інвентарем. Знанє англійської мови потрібне. 4 корови. Подорож мусить сам заплатити. $30 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

Мізурі: 11156. Плат Кавнті. Двох самотних до фармерської роботи. Знанє англійської мови потрібне. $1.50 денно, харч і мешканє.

11116. Джексон Кавнті. 25 жонатих або самотних до звичайної роботи. 10 годин праці. 20 цнт. на годину.

Норт Дакота: 11101. Ренвіл Кавнті. Одного жонатого до фармерської роботи. Знанє англійської мови і праці потрібне. Бездітний має першенство. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $450 на рік і ціле удержанє.

Ню Джерзи: 11110. Кемден Кавнті: 15 або 20 робітників до виладовуваня тяжкого дерева. 10 годин праці. 20 цнт. на годину.

Ню Йорк: 11144. Квінс Кавнті. 10 жонатих або самотних до роботи коло фабрики мила. 10 годин праці. $2.00 денно.

11198. Ірі Кавнті. 6 робітників до роботи коло фабрики. Знанє англійської мови потрібне. 10 годин праці. 25 цнт. на годину.

11142. Томпкінс Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи. Знанє англійської мови і праці потрібне. Для недосьвідчених $20 місячно, для досьвідчених $30 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні. Місячна плата від 1. липня до 1. вересня.

11165. Ст. Лоренс Кавнті. Одного самотного до фармерської роботи. Знанє праці потрібне. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. $30 місячно, харч і мешканє.

11168. Ниаґара Кавнті. Двох самотних до фармерської роботи. Знанє англійської мови і праці потрібне. $35 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

Пенсильванія: 11176. Філядельфія Кавнті. 4 палячів, жонатих або самотних. $2.50 денно. Звичайні год. праці.

11187. Вашінґтон Кавнті. Одного жонатого і одного самотного до роботи на молочній фармі. Знанє англійської мови і праці потрібне. 8 до 10 коров. Кількоро дітий не робить ріжниці. Подорож мусять самі оплатити. $35 місячно, хата, город і молоко. Для самотного $25 місячно. Харч мешканє і пранє безплатні.

11175. Алеґени Кавнті. Одного жонатого і одного самотного до роботи на молочній фармі. Знанє праці потрібне. Можуть бути і діти. Подорож мусять самі оплатити. $30 до $35 місячно. Хата, город і молоко. Для самотного $20 до $25 місячно. Харч, мешканє і пранє безплатні.

11150. Філядельфія Кавнті. Одного помивача. $8 тижнево. Звичайні години праці.

11172. Філядельфія Кавнті. Старшої женщини (около 40-літної) до хатної роботи. $5 тижнево.

11174. Філядельфія Кавнті. Одної старшої женщини або вдовиці за сторожа. $5 тижнево і удержанє. Подорож заплатить ся.

Вірджінія: 870/1484. Фоквієр Кавнті. Одного жонатого до фармерської роботи; жена має прати. Досьвідчені під кождим взглядом. Можуть бути і діти. $40—$50 місячно, хата з 5-ма кімнатами, опал, город і молоко.

Вест Вірджінія: 691/26. МкДовел Кавнті. 200 самотних і жонатих до копальні угля і коксу. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. 9 годин праці. $3.25 до $4.50 денно.

Вісконзін: 881/134. Онейда Кавнті. На продаж або до винайму 20 фарм, кожда по 10 акрів. Справлені. $25 до $100 за акер на догідні сплати. В разі винайменя властитель дає насінє і знаряди. Роботи доволї для всіх поселенців через цілий рік; тепер є місце для 100 людий.

Флоріда: 881/149. Дувел Кавнті. На продаж 80 акрів; 6 справлених. Добра земля. Одна хата і стодола. Лежить в Путнам Кавнті, Флоріда.

В справі осягненя праці належить звертати ся на адресу державного бюра, подаючи число повисше поданої праці.

U. S. LABOR BUREAU,
Room 8, U. S. Barge Office, Battery Park,
New York, N. Y.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ І ЗАМОВЛЯЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірму, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони засилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

„Свобода" є органом У. Н. Союза і поміщує безплатно лиш оголошеня про засїданя відділів сеї організації. Прочі оголошеня є платні. Вимок становлять виказі жертв, коли гроші зістали відіслані до Федерації Українців в Злучених Державах, і ОГОЛОШЕНЯ ПРО НАРОДНІ ВІЧА, ЯКІ НЕ МАЮТЬ ЦІХИ ПАРТІЙНОСТИ. Такі оголошеня містимо безплатно, подаючи їх зміст в скороченю.

Оголошеня концертів, представлень, місцевих народних сьвят і манїфестацій поміщуємо лише за окремою оплатою, надісланою з гори. Коли з гори не одержимо належної заплати, то містимо лише згадку про заповіджений концерт чи представленє з поданєм дати і місцевости, і то лише тоді, коли дохід призначений на народні цїли.

Поміщуванє більших оголошень є коштовне, і сторони, даючі оголошеня, мусять самі покрити сї кошти, бо видавництво не має ніяких спеціяльних фондів на оплату таких коштів.

Всякі оголошеня мусять бути надіслані до адм. „Свободи" найменьше на три дни перед виходом даного числа часописи.

„СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубриці платить ся 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщеня. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую АНДРЕЯ САМБОРСЬКОГО, ІЛЬКА ОКОЛІТУ і ТЕОФІЛЯ ЛЕМІШКУ. Всі перебували в Вунсокет, Р. Ай. Прошу зголоситись на адресу: Mykola Szpak, 545 East 12th Street, New York City. 84-85

Пошукую мого кума **ДМИТРА КОСТЬОВОГО.** Походить з села Чорна, пов. Ліско, Гал. Довгий час перебував в Мініс Ракс, Па. Хто би знав його адресу або він сам, прошу зголоситись до: Dmytro Kicz, 111 Liverpool St., Ashley, Pa. 84-86

Пошукую свого мужа **ЙОСИФА ТРАЧ** з Котузова, пов. Підгайці. Він є росту середного, має літ 38, темне волосе, вус темно-жовтий, лице бліде і сухорляве, а хід похилий. Виїхав з дому перед 6-ма тижнями, а мене лишив з 5-ма малими діточками. Наколи не дасть о собі знати в короткім часі, я буду змушена віддати діти до дому для убогих. Ласкаві зголошеня слати на адресу: Mrs. Antonina Tracz, 408 Tracy Street, Syracuse, N. Y. 84-87

Пошукую свого краяна **ЙОСИФА ОЛІЙНИКА** з села Семиґинів, пов. Стрий. Перебував в Вінніпеґу, Канада. Голоситись на адресу: Joseph Kabal, Palmerton, Pa. 85-86

Пошукую свого тіточного брата **ЙОСИФА РОМАНІВ** з села Кабарівці, пов. Зборів. Має перебувати в Пенсильвенії. Голоситись до: Dmytro Dmytryszyn, 3½ Myrtle Ave., Auburn, N. Y. 85-86

Пошукую своїх краянів **ВАСИЛЯ КОЗАКА** і **ФЕДЯ КАШУБУ** з села Грушки, пов. Товмач. Хто би о них знав або вони самі, нехай зголосять ся на адресу: Basil Szkromyda, 334 Spruce St., South Bethlehem, Pa. 85

Пошукую своїх краянів (з села Татари, пов. Самбір) **ДМИТРА САВЧИН, МАРІЇ ТКАЧ, АНАСТАЗІЇ СТРУК і ЮЛЬКИ ГРУЩАК.** Нехай ся зголосять на мою адресу: Katharine Tkacz, 223 Bridge St., Trenton, N. J. 85-87

ПОШУКУЮ ПОМІЧНИКА на фарми, англійської мови не потрібно. Платня $35.00 місячно або 20 центів на годину. Пранє, харч і помешканє безплатне. Прошу голоситись сейчас до: Theodore Solowey, Lorraine, Jeff Co., N. Y. 85

Де є **МИХАЙЛО НАЙДАН?** Числить літ 26, родом з Заліщиків, Галичина. Самотний; перебував в Міннеаполіс повиж року і тут представляв ся за великого добродія. Прибув до Міннеаполіс з Канади і представляв ся, що хоче працювати на ниві народній, і справді показав він тут свою діяльність, бо тільки там був діячем де чув гроші. Тут в Міннеаполіс забрав від людий висше сотки і серед ночи щез без сліду. Хто би знав про такого панича, нехай буде ласкав повідомити на понизшу адресу. Остерігаємо всіх перед сим панком. Моя адреса: Luka Charczyshyn, 714 — 3rd Ave., N. E., Minneapolis, Minn. 84-85

НАГОДА, ЯКИХ МАЛО! На продаж ґросерня і бучерня, в місті Джерзи Сіти, серед наших людий і Славян. Бизнес старий і вироблений. Ціна приступна. Довголітний властитель продає сей штор задля родинних причин. Голоситись впрост до: Herman Meyer, 137 Morris Street, Jersey City, N. J. 83-85

НА ПРОДАЖ ФОНОҐРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 E. 7th Str., New York, N. Y. 82-94

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ, добре вироблений інтерес, серед ріжного населеня; чистий дохід $50 тижнево. Є місце і на ґросерню. Продам дешево задля зміни інтересу. Голоситись до склепу: 8 Shell Road, Winfield, L. I., N. Y. 84-85

ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ п. н. Dr. Bukki's Medical Institute, 407 East 58th St., New York City, отсим подає до відома Вп. українській публиці і його-ж пацієнтам, що офіс сего інституту є отворений кождого дня, в неділї і сьвята від год. 9-ої рано до 8-ої вечером, а не лише в будні дни, як се мильно дотепер подавано в оголошеню. 78-89

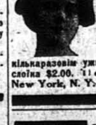
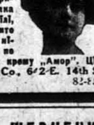
ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелїзницях, цеґольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! На продаж 350-акрова фарма, 46 штук худоби, 3 коні. Ціна $8.500. Готівки потрібно $1.200. Решта після угоди. Маю кілька менших фарм. Інформації уділяє: Theo. Solowey, Lorraine, N. Y. 85і88

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цінавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2 центи марку. 83-85
THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 E. 14th Street, New York, N. Y.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛЇ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3-d St., St Louis, Mo.

Перед ужитем **ВЕСНЯНКИ,** плями на лици, прищі, лішаї, і всяка нечистість на тїлі, зникнуть цілковито і під ґарантією нїколи не вернуть по кількаразовім ужитю східної краси креми „Амор". Ціна слоїка $2.00. The Amor Novelties Co., 642 E. 14th St., New York, N. Y. 82-85 По ужитю

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13x16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.
Замовленя шліть до:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ШІКАҐО! ПЕРША УКРАЇНСЬКА ШКОЛА, в якій вивчитесь їздити автомобілем і реперувати. Лекції днем і вечером. Наука $25.00; не мусите платити згори. Ґарантуємо лайсенси. 85-88
ТЕОДОР БОЙЧУК,
1111 W. Harrison St., Chicago, Ill.

ПРОЧ З БІДОЮ! Потребуємо сталих АҐЕНТІВ до легкої праці. Початкуючим платимо від 20 до 35 долярів тижнево. Фахового знаня не вимагаємо. Пишіть зараз до: Mr. Day, 309 Broadway, Room 210, New York, N. Y. 73-85

НОВІСТЬ! КОЖДИЙ СЬВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН **НОВІСТЬ!** мати в своїй хаті образ нашого ґенія ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, який можна набути в дуже умірковані ціні. Мальований правдивою олійною фарбою на полотні, робота ручна, розмір 16x20 цалів, в гарних оріхових рамах, під склом. Ціна $3.00. Хто пришле $1.00 задатку, дістане сейчас експресом сей портрет; решту заплатите по оглядненю портрета. Замовленя прошу надсилати на адресу: JOHN C. CZKA, 144 E. 7th St., New York, N. Y. 67св—

ВАЖНА НОВІСТЬ!

Від довшого часу шукаєте всяких маґічних книжок і платите за них добрі гроші, однак не можете ніколи дістати того, чого ви собі бажали. Єсли хочете знати всі штуки і з того користати, то купіть собі у нас книжку, яка містить 500 ріжних маґічних штук з многими ілюстраціями. Кожду штуку виконаєте без жадних видатків. В сїй книжці найдете навіть, як лічити всякі недуги які хто має, і то без одного цента видатку. З неї кождий все навчить ся. Сю книжку написав славний платнетник, котрий сам всі штуки виконував, а опісля друкував книжки, щоб собі зробити в сьвіті славу. Як купите сю книжку, то набудете для себе скарб, через то, що всьо зробите і без одного цента видатку. З неї навчите ся богато тайних штук. Як купите, то не пожалуєте. Сю книжку будете могли дістати лише через сей місяць. Ціна сеї книжки $5.00, а ми в сім місяци продаємо лише за $2.00. Спішіть ся. Замовленя шліть враз з грішми на адресу:
IMPORTING BOOKS CO., 79с—
492 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

ПРОДАМ ДЕШЕВО ФАРМУ

43-акрову, в місцевости Дір Лодж, Тенн., при битій дорозі, враз з господарськими будинками. Частина землї готова під управу. Найліпша земля в цілій околиці, де можна мати два збори до року. Решта грубий ліс. Клімат дуже милий і здоровий. Фарма находить ся при добрих дорогах, не цілі 3 милї американські від міста і стації желізничої, де є добрий маркет на всякі продукти фармерські. З причини зміни інтересу продам сю фарму за $850, половину готівкою а решту на 3 або 4 роки сплати. Самий ліс є варта два рази стілько. Хто хоче поселитись на фармі, нехай не зволікає, бо така нагода купна дешевої фарми не так скоро трафить ся. В сїй околиці богато фармерів Українців, Поляків і Словаків в короткім часі дійшли до маєтків. Зголосіть ся або пишіть сейчас до властителя: 83-86
K. PIASECKI,
5630 Broadway, Cleveland, Ohio.

$1.00

Такесаме шило до шитя продають другі фірми по $1.75. Я ціню $1.00 і оплачую пересилку. Додаю даром дві голки і моток воскованої нитки. Осібні ГОЛКИ 40 цнт. за 6 штук. Адреса: 70с—
A. P. OWENS, Dept. B., 159 W. 145th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ бачити як виглядає теперішна Европейська Війна? Чи хочете бачити як воюють цепеліни в воздусї а собмаріни на морю? Хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби яких сьвіт не памятає? Замовіть собі у нас стереоскоп, який побільшує образці до натуральної величини. На сих образках побачите великі битви які відбували ся в Карпатах і під Перемишлем; так само в Сербії, Росії, Франції і Туреччині. 79с—

СТЕРЕОСКОП ДУЖЕ КРАСНИЙ І МІЦНИЙ КОШТУЄ ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

74 види з Европейської Війни..........90 цнт.
24 „ з Житя Ісуса Христа..........30 „
24 „ Подорож по св. земли..........30 „
24 „ Подорож довколо сьвіта..........30 „
24 „ Подорож по великих містах Америки...30 „

Хто би мав стереоскоп, то може замовляти лише образці. Даром даємо велику воєнну мапу цілої Европи кождому, хто поспішить ся і пришле замовленє сейчас. Адресуйте:
UKRAINIAN BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ!

Постановилисьмо через той місяць продавати бритви цілком за пів ціни, котрі коштували по $5.00. Тепер дістати можна у нас лише за $3.50. Бритви є з найліпшої стали, дуже добрі, надають ся до кождої бороди; голять гладко, що ані не чути. За кожду бритву ґарантуємо або звертаємо гроші і ваші кошта. Посідаємо також АВТОМАТИЧНІ ПАСКИ до остреня бритв, які є новомодні і дуже практичні. В одній хвили вгострите на нім вашу бритву. Ціна сего паска $2.00. Хто пришле $4.50, той отримає найліпшу бритву і той пасок. Спішіть ся з замовленєм. Вишліть задатку 25 цнт. а ми вам вишлемо почтою товар, а по одержаню зложите решту гроший. Пишіть сейчас на адресу: 82с—
J. H. SEREDOL CO.,
Box 76, Chicago, Ill.

НАЙНОВІЙШІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

МАНІҐРУЛА. Комедія в одній дії, зі співами і танцями. Ціна ....10 цнт.
УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПІДРУЧНИК до науки німецької мови зі словарцем. Ціна ....30 цнт.
ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТА, для народних шкіл. Ціна ....60 цнт.
350 ЗАГАДОК молодим і старим на забаву. Ціна 15 цнт.
НА ФИЛЯХ ЛЮБОВИ (поезії). ОПИР (галицька леґенда). Ціна ....10 цнт.
ЯК ПАЛІЙ ВИЗВОЛИВ ВІД СМОКА СЕСТРУ І БРАТІВ І ПРОВЧИВ КОПУША. Ціна ....10 цнт.
ІСТОРІЯ ПРО ТРИЙЦЯТЬ ОДНОГО. Ціна......10 цнт.
ЩО ІВАН НА ТАМТІМ СЬВІТІ БАЧИВ. Ціна 5 цнт.
ПРОРОЦТВА АРАБСЬКОЇ ЦАРИЦІ МИХАЛЬДИ. Ціна ....20 цнт.

Належитість приймаєсь також в одно, або двоцентових почтових значках.

Хто би хотів занятись розпродажию сих книжок, нехай напише по близші інформації.

Всякі замовленя просить ся слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затроюючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богате случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 79—

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тільки нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евені і субвею.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол.,ві второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, в неділю від 9 до 11 рано.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК,

які має на складі

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Американський Шляхтич. Образ з житя руських робітників, в 3-ох діях. — Ціна .... 30 цнт.

Абу Касимові капці. — Арабська казка Написав Іван Франко. — Ціна 30 цт.

Американський гимн „Май Контри" під нотами в українськім перекладі. — Ціна .... 10 цнт.

Американець, веселий образ з житя народу зі співами, в трох діях. — Ціна .... 15 цнт.

Американські трости. — Ковбок. (Казка.) — Емігранти. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.

Амалюнга. — Займаюче оповідане з часів боїв між Европейцями а Індіянами в півн. Америці. — Ціна 20 цнт.

Бондарівна. Драма в 4. діях а 5. відслонах. — Ціна .... 20 цнт.

Байки-небилиці. — Ціна .... 10 цнт.

Буквар для дітий першого року науки. — Ціна враз в пересилкою 30 цнт.

Блудний син. Образ з житя наших виселенців в Америці у 4 актах зі співами. — Ціна .... 25 цнт.

Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фляшка горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.

Весела читанка з образками. — Ціна .... 15 цнт.

I. Вечері на хуторі біля Диканьки. II. Ярмарок в Сорочинцях. — Ціна 15 цнт.

Вічевий співаник. — Ціна .... 5 цнт.

Весела книжочка в 17 образками. — Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий. — Містить в собі богато сьмішних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна .... 35 цнт.

Вихованець. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна 25 цнт.

Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часі Різдвяних Сьвят. — Ціна .... 5 цнт.

В неволі темноти. — Комедія з житя русько-американського народа в 3 актах. — Ціна .... 25 цнт.

Вода в природі. — Умірковани та щирий. (В. Винниченко). — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 20 цнт.

В старім і новім краю. — Образ з сучасного житя в 4-ох відслонах. Дуже весела штука для аматорських театрів. — При кінци сеї книжки находить ся сьмішне оповідане „Сладник". — Ціна .... 25 цнт

Галка смерти. — Ціна........ 5 цнт.

Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий. — Ціна .... 10 цнт.

Галицькі анекдоти. (Гумор. оповідания). — Ціна .... 10 цнт.

Ґеновефа. — Ціна .... 30 цнт.

Гаси огонь поки не розгорів ся і инші оповіданя. — Ціна........ 20 цнт.

Два домики і одна фіртка. Комедія в 1. дії. — Ціна .... 15 цнт.

Дяк. Оповідане Марка Вовчка. — Ціна .... 20 цнт.

Дещо про звірята, рослини, камінє і скали. — В сій книжці находить ся около 200 цікавих образків звірят, птахів і риб з докладним описом, де вони живуть. — Ціна .... 30 цнт.

Два брати, з байок Братів Ґріммів. — Ціна .... 15 цнт.

Де любов, там і Бог, оповідане. — Ціна .... 10 цнт.

Девять братів і десята сестриця Галя. Дуже гарне оповідане. — Ціна 15 цнт.

Евстахій, повість з перших віків християнства. — Ціна .... 30 цнт.

I. Жовнір. — II. Оферма. Новеля з військового житя. — Ціна .... 10 цнт.

Жінка і її значінє в суспільнім житю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отаманова. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 15 цнт.

Жителі Марса. — Ціна .... 10 цнт.

Журавлі. — Зміст: Журавлі (вірш). Закутник (оповідане). Новітні гайдамаки (вірш). Пісні про Канаду. Пайлот Бют, оповідане про судьбу молодого робітника-еміґранта. Звідки бере земля тепло. — Ціна .... 15 цнт.

Жіночий язик, індіянська казка. Невдалий линч, оповідане. — Ціна 15 цнт.

Жите, зарібки, орґанізації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цікава розправа про відносини праці і житя в Америці. — Ціна .... 15 цнт.

З років війни. Сатиричні ілюстрації з европейської війни. Оповіданя, відомости і інформації про український нарід, про старий край і Америку, богато ілюстровані. Понад 150 ілюстрацій. — Ціна .... 30 цнт.

Збірка оповідань. Пятка. Євшан-зілє. Безробітє. Павло. В суді. Чорт і Микитка. Бочачка. Милосердність. Слон і чоловік. Добра дочка. — Ціна 20 цнт.

З днів кровавої війни. Віршоване оповідане. — Ціна .... 25 цнт.

Збірка повісток. — Ціна .... 10 цнт.

За сестрою. — Є се найгарнійше оповідане з козацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке дотепер вийшло на американській Руси. — Ціна .... 35 цнт.

З кого ся насьмівають, з того люди бувають. — **Посол Петришин.** — **Модний адвокат.** Збірка оповідань. — Ціна .... 10 цнт.

З ріжних нив. — Зміст: Вся людська твар з хвалою прийде (вірш). Чого нам дійсно потреба. Не плоти ради, не плоди (вірш). Найбільший духовий поет (Данте Аліґієрі). Михайло Петрович Старицький, батько українського театру і визначний український поет. Як будуть іти шахи? Ангел та пустельник (оповідане). Дещо цікавого із природи і науки. Зі сьвіта.—Ціна 15 ц.

За вольности України. — Ціна.. 5 цнт.

Іван Коновченко і инші оповіданя. — Ціна .... 20 цнт.

Ґицко-Сват, комедія в 1. дії.—Ціна 10 ц.

Іван Дурак та инші оповіданя. Ціна 25 ц.

Обширні цінники висилаємо кождому на жадане.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подано у понизшій адресі. Моні-ордер належить долучити до замовленя.

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА,

в якій учать після найновійшої методи у Вашій рідній мові. В чотирох тижнях станете вправним механіком і будете могли кермувати автомобілем, направляти і обзнакомитесь з механізмом ріжнородних машин. Се занятє є найбільше поплатне. Ціна за курс науки $15.00. Лайсенси запевнені. Наука в дни і вечерами. Голосіть ся або пишіть до: 88-

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,
147 E. 40th St. New York
Інструктор: Павло Ґульо.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА
МУЗИКАНТ І ДИРИҐЕНТ.

Достарчає музики на концерти, представленя, балі, пікніки, походи і весілля. — Дає лекції на всіх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:

P. KELECHAWA,
138 Morris St., 67 Greene St.,
Jersey City, N. J. 40c-

ВИНАХІДЧИКИ!

Коли хочете дістати інформації в який спосіб ОСЯГНУТИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЄ

ВАШИХ ВИНАХОДІВ,

то пишіть на понизшу адресу у своїй рідній мові а дістанете сейчас совісну пораду ТАКОЖ У ВАШІЙ МОВІ.

На жадане висилаємо даром книжочки з описами. 67c-

A. M. WILSON
311 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

ПОЗІР! ВЕЛИКА ВІЙНА ВИГРАНА! Наколи Тобі твоя праця не вдоволяє, хочеш заміняти свої посілости на ліпші і користнійші або желаєш посідати фарму, льоти або дім при місті, фабриках, школах, церквах, на виплат як Тобі буде вигідно, если бажаєш заробляти стало від $2.50 до $5.00 денно, то не зволікай. Витни сей цінний купон і зараз надсилай нам з точною своєю адресою. Перві до конкурсу одержать ДАРОМ одну парцелю яко премією. Пишіть до: 73-85

L'INCOLN CO.
309 Broadway, Dept. 2, Siute 210, New York, N. Y.

Перед ужитем.

По ужитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дівчат, женщин, молодців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну церу „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо вилічене зморщків, веснянок, знаків по віспі, прищів, чираків, лишаїв, луплення шкіри, червоности твари і носа, відмороженя ух і всіх прочих нечистостий і недуг шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тіла. ҐАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, мусить ся позбути сих страшних долеглпвостий. Ціна слоїка разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 73—

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.

СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР

Лічить успішно всі жолудкові недуги легких, нирок і всі другі внутрішні недуги. Лічить падачку і секретні недуги мущин і женщин. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всі скірні викиди, як також дитинні недуги. Лікар говорить по українськи і сам виробляє ліки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділі і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79—

ПРАВДИВЕ СРЕДСТВО ПРОТИ НЕДУГ ВОЛОСЯ.

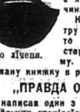
Без згляду на се, що Ви уживали і які були наслідки лічення, є надія на цілковите усунене всяких долегливостий. Наше средство „Дермафуґа Тонік" перевисшає всякі подібні средства. Тому слушно зовуть „Дермафуґу" побідником недуг волося; воно чистить скіру і зміцнює поріст волося. Знамениті наслідки осягаєсь вже по ужитю першої фляшки. Пришліть нам Ваше імя і адресу враз з 10 цнт. грішми або одноцентовими почтовими стемпсами а ми вишлемо Вам значну дозу сего чудового средства і книжку під заг. „Красне Волося", у Вашій рідній мові. Коли ми бачимо, скільки мущин і жінок занедбує своє волося, то й не дивно, що недуги волося не належать до винятків, але ширять ся між загалом. Щоби запобічи випаданю волося і позбутись всяких прикростий на будуче, належить уживати „Дермафуґу" Се є знамените средство. Адресуйте:

ARGIL SPECIALTIES CO.,
Dept. 55,
Box 37, Philadelphia, Pa.
79c88

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.

ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

До лічення.

Чи Вам випадає волосє? Чи ви посивіли зі старости? Чи вони занечищені і липкі? Чи маєте порплі і чи свербить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи допервa починаєте лисіти?

Коли Ви терпите котру з вимінених недуг, то не зволікайте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ",

Третий тиждень.

яку написав один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волося і тімени. Причина випадання волося і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна віднискати волосє в 6-ох тижнях. Сиве волосє. Борода. Письма з признанями вдоволених пацієнтів.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Упевняємо Вас, що наш власний лік званий: Кальвакура запобігає випаданю волося, нищить порплі і усуває свербленє скіри, зміцняє і спричинює новий поріст волося. За 10 центів срібłом або почтовими марками, вишлемо Вам доляровий лік КАЛЬВАКУРА № 1 враз з висше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошене і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77c-

....

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу вислати мені сейчас Вашу долярову КАЛЬВАКУРУ № 1. і Вашу книжку: „Правда о волосю".

(Долучіть се до Вашого замовлення).

Його наслідки є незвичайно успішні.

Г. Г. фон Шлікови, одинокому фабрикантови Болгарського Кровного Чаю, котрий удержує зносини з сотками тисяч недужих і дістає кождого дня множество листів з подяками від людий, яким сей з чистих природних частий зроблений лік привернув здоровле, Катерина Микульчич з Тамрой, В. Ва., надіслала слідуюче письмо:

„Так я, як і мій муж, єсьмо надмірно вдоволені з Вашого Болгарського Кровного Чаю, який є найліпшим зі всіх подібних ліків. Довго би се взяло, коли би я хотіла описати, скілько я натерпілась і кілько ліків я уживала, однак ні один з них не мав таких добрих наслідків як Ваш чай".

Одну велику родинну дозу Болгарського Кровного Чаю, що вистарчить на 5 місяців вишле денебудь за $1: Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

УВАГА: Наколи хочете дістати посилку зареджістровану, вишліть 10 цнт. більше. (Adv.)

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОХОРОНИТЕЛЬ ЖИТЯ МІЛЮНІВ ДІТИЙ.

Правдивий „Kopp's Baby's Friend" заслугує на імя „охоронителя житя" позаяк він через послідних 40 літ виратував житє мілїонам і мілїонам дітий, які певно були би померли без того чудового ліку.

Наколи ваша дитина терпить на корчі, затвердженє і недиспозицію, або єсли вона не може спокійно спати, або коли її ростуть зубки або яка инша діточа хороба її докучає, дайте її „Kopp's Baby's Friend", позаяк сей лік напевно її поможе.

Його можна купити в бутельках 25 або 50-центових в кождій антиці. Коли не можете його дістати в своїй місцевости, ми вишлемо Вам з охотою по виcланю належитости, тільки бутельок, кілько Ви схочете.

Успішність сеї медицини є доказана тисячами а тисячами сьвідоцтв від вдячних материй.

KOPP'S BABY'S FRIEND COMPANY,
York, Penna.

C. Robert Kopp.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лічeню уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

ЕЛЄКТРИЧНИЙ ПАСОК $2.95.

$2.95

Се є той самий рід пасків, за які лікарі жадають від $15.00 до $20.00. Помагають надзвичайно в хоробах: нервових, ревматизму, серця, недиспозиції утроби, болях грудий, нирок, голови, недостаточного круженя крови, хрипки, хоробах жіночих і полових і болю крижий. Міліони сих сильних, зміцняючих, ґальванічно електричних пасків вже розпродано по ціні від $15.00 до $20.00, але тепер пораз перший, знижую ціну на $2.95 ТІЛЬКИ і раджу Вам замовити собі один, скоро, нім европейська війна змусить мене підвисшити ціну. Подумайте о тім! Тільки $2.95 за мужеський або дамський, першої кляси електричний пасок, пересилку (через парсел-пост) оплачуємо самі. Додатково даю до кождого паска, зовсім ДАРОМ МЕДИЧНУ КНИЖКУ яка містить цінні ПРИВАТНІ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ МУЖІВ І ЖІНОК. Гарно оправлена в французьке полотно. Обіймає ПОНАД 1000 СТОРІН, 700 ІЛЮСТРАЦІЙ враз з КОЛЬОРОВАНИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ З ЖИТЯ, 200 порад в случаях недуг МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ. Книжка, без якої не може обійти ся ані родина, ані молодий мущина або женщина, що думають о женячці. Кожда особа повинна знати цілковиту правду полового житя. Тайна порада щодо відзисканя житєвої сили в полових зносинах. Відповіди на питаня так, що Ви не потребуєте питати ся о се доктора. Познакомить Вас з тайною супружеського житя і научить Вас, як оминути блудів. Вже звиж 2.700.000 примірників сеї книжки видруковано для людий. Не зволікайте, позаяк замовленя за сею книжкою є дуже великі. Пришліть 30 цнт. спеціяльно НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ ТІЛЬКИ, або $3.25 на обидва замовленя, книжку і електричний пасок. Адресуйте: 79c—

A. P. OWENS, Dept. E.,
159 W. 145th St., New York, N. Y.

Найбільший, найлучший і найстарший словенський головний склад крайових і імпортованих напоїв в Америці.

			ЦІНА ЗА ҐАЛЬОН.
Червона житнівка,	$2.00,	$2.50,	$3.00
Біла житнівка,	2.00,	2.50,	3.00
Червоний рум,	2.00,	2.50,	3.00
Джін (Боровичка)	2.00,	2.50,	3.00
Боровичка імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Слівовіца,	2.00,	2.50,	3.00
Слівовіца імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Росковичка (Кімель),	2.00,	2.50,	3.00
Теркилиця,	2.00,	2.50,	3.00
Анижівка	2.00,	2.50,	3.00
Розоліс,	2.00,	2.50,	3.00
Спірітус,	3.00,	3.50,	4.00
Вина огайські	1.00 і 1.25.		
Вина каліфорнійські,	1.50 і 2.00.		

Зарубове помічниче гірке вино 4 бутельки за $2.75, 6 бутельок $4.25, а 12 бутельок $8.00.

Пишіть за нашим гарним і великим словенським цінником напоїв. Оплачуємо експрес або фрейт від замовлень на $5.00 або висше. Особлившу увагу звертаємо на замовленя весільні, на хрестини і забави. Гарні листи з копертами, пугарці, стінні календарі і корkотяги висилаємо даром на жадане разом з замовленєм.

Гроші засилайте наперед моні-ордером або в реджістрованім листі. 25c—

C. F. ZARUBA & CO.,
318 Third Ave., (D. Sv.)
PITTSBURGH, PA.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.

Чому я оголошуюсь в сій часописи?

Тому, щоби наших людий охоронити перед иншими неправдивими лікарями, які шумно оголошують себе в часописях.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лічу медично і хірургічно недуги як: слабости ушний, носа, горла, легких, серця, желудка, нирок, викиди шкірні, нервові слабости, пропукнину, геромойди і секретні недуги мущин і полові женщин.

Мій офіс є заосмотрений у всі найновійші і найконечнійші апарати, потрібні до орсчення недуги і до курації.

Уділяю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише. Кождий Українець повинен в потребі голоситись лиш до мене, а я радо уділю правдивої помочи. 73-85

DR. JOHN SMITH, JR.
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРҐ
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.

Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни. — Телефон: Stuyvesant 4493.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголітною практикою перепроваджує всілякі справи цивільні та карні з найліпшими вислідами.

Годинн урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер

Адреса:
JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 58—

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ. СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

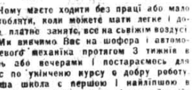
Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

$15 ЛЕКЦІЇ ІЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легке і добре платне занятє, все на сьвіжім воздусі.

Ми вивчимо Вас на шофера і автомобілевого механіка протягом 3 тижнів в день або вечерами і постараємось для Вас по укінченю курсу о добру роботу. Наша школа є першою і найліпшою в тім краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Властитель сеї школи є інспектором автомобілів, і тому він знає ліпше вчити як другі.

Прийдіть до нас ще нині, розмовитись у своїй мові; офіс отворений до 9-ої вечер. Лайсенс ґварантуємо. 41—

Маємо дешеві мешканя для учеників з провінції.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Ave.,
New York City.

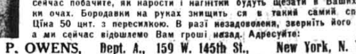
ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорянський.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт., за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДЛЯ ВАШИХ НІГ! Ляпісовий олівець усуне Вам зовсім нагнітки, висипку, бородавки, знаки і нарости на скірі. Не потребуєте вже довше терпіти. Потріть тільки тим олівцем а сейчас побачите, як нарости і нагнітки будуть щезати в Ваших таки очах. Бородавки на руках знищить ся в такий самий спосіб. Ціна 50 цнт. з пересилкою. В разі незадоволеня, зверніть його нам, а ми сейчас відошлемо Вам гроші назад. Адресуйте: 67c-

A. P. OWENS, Dept. A., 159 W. 145th St., New York, N. Y.

КОНЕЦЬ ДІЛО ХВАЛИТЬ.

ВИТРЕВАЛІСТЬ Є САМЕ ТАК ВАЖНОЮ У МАШИН ДО ПИСАНЯ ЯК І У БІГЦІВ.

Богато бігців при розпочатю бігу, здаєсь, подужає своїх соперників, однак по хвили остає на задах.

Саме те діється із машиною до писаня. Деякі з них віддають добру услугу в початках, але по довшім ужитю, зуживають ся і не віддають бажаної праці чисто.

На машині до писаня виробу **L. C. Smith & Bros.** можна писати безперервно як найдовші письма, а мимо сего вона не зруинить ся і можна її сейчас ужити до дальшого писаня. Причиною її тривкости є се, що всі рухомі части машини осаджені на сталевих кульках. 56c97

Тягле уживане чинить машину рівнійшою в бігу і тому вона є однакою так на початку як і при кінци роботи.

Пишіть по каталоги:
Silent (8-7-6-3) або Standard (6-5-4-3) Модель.

L. C. SMITH & BROS. TYPEWRITER COMPANY
Фабрика і офіси: Syracuse, N. Y.
Філії у всіх більших містах.

311 Broadway
NEW YORK CITY

Broad & Market Streets,
NEWARK, N. J